

PLEC

PLA LECTOR DE CENTRE



**Llegir és viure
molt més i molt
millor!**

**Llegir no omple
el meu temps,
llegir omple i
afegeix valor a la
meva vida.**

Emili Teixidor

**INSTITUT ESCOLA DE
CASTELLTERÇOL**

1.	INTRODUCCIÓ /JUSTIFICACIÓ	3
2.	OBJECTIUS GENERALS DEL PLEC VINCULATS ALS TRES EIXOS DE LA COMPETÈNCIA LECTORA	6
3.	ANÀLISI I CONTINGUTS DE CL QUE S'HAN DE TREBALLAR, DES DE L'ETAPA D'EI FINS A 4T D'ESO (CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS)	7
4.	RESUM DE L'EIX SABER LLEGIR (TENIR COMPETÈNCIA LECTORA) I ESTRATÈGIES	10
	4. 1. Concepte	10
	4. 2. Objectius	10
	4. 3. Estratègies i activitats	10
	4. 4. Avaluació	15
5.	RESUM DE L'EIX LLEGIR PER APRENDRE (TENIR COMPETÈNCIA INFORMACIONAL) I ESTRATÈGIES	19
	5. 1. Concepte	19
	5. 2. Objectius	19
	5. 3. Estratègies i activitats	19
	5. 4. Avaluació	24
6.	RESUM DE L'EIX GUST PER LLEGIR (ADQUIRIR EL PLAER PER LA LECTURA) I ESTRATÈGIES	30
	6. 1. Concepte	30
	6. 2. Objectius	31
	6. 3. Estratègies i activitats	31
	6. 4. Avaluació	32
7.	RECURSOS	39
8.	FORMACIÓ DEL PROFESSORAT	40
9.	DIFUSIÓ DEL PLA DE LECTURA DEL CENTRE	40
10.	AVALUACIÓ, REVISIÓ I PROPOSTES DE MILLOR	41
11.	BIBLIOGRAFIA	42
12.	ANNEXOS	42

1. INTRODUCCIÓ/JUSTIFICACIÓ

LLEGIR INCIDEIX EN EL CREIXEMENT COM A PERSONES, OBRE FINESTRES A VISIONS DIVERSES, MATISADES, DEL MÓN IMMENS I POLIFACÈTIC I DE L'UNIVERS DE L'INDIVIDU.

LA COMPRESIÓ LECTORA ÉS LA BASE ESSENCIAL PER A LA CORRECTA INTEGRACIÓ DELS CONEIXEMENTS. DOMINAR LES HABILITATS NECESSÀRIES PER COMPRENDRE ALLÒ QUE ES LLEGEIX ÉS IMPORTANTS PER BASTIR UNA BONA ESTRUCTURA MENTAL PER A TOTA LA VIDA.

- 1. LLEGIM PER COMBATRE L'AVORRIMENT.** Un llibre te'l pots endur on sigui i la seva lectura et permet fugir a altres mons.
- 2. LLEGIM PER NO SENTIR-NOS SOLS.** Els personatges t'acompanyen sempre com si els portessis a dins.
- 3. LLEGIM PER AGUDITZAR EL SENTIT CRÍTIC.** Conèixer altres vides fa qüestionar els punts de vista dels altres i els propis, és a dir, és més difícil que et prenguin el pèl o intentin menjar-te el cervell.
- 4. LLEGIM PERQUÈ ENS AJUDA A ANAR PEL MÓN.** La lectura amplia la nostra visió de les coses i ens apropa a cultures que ens resultaria molt difícil conèixer d'una altra manera.
- 5. LLEGIM PERQUÈ AIXÍ AMPLIEM ELS NOSTRES CONEIXEMENTS SOBRE QÜESTIONS MOLT DIVERSES.** Els llibres ens poden donar detalls molt precisos dels temes més variats, des de com viuen els pigmeus a com es reproduïxen les focs. I és ben cert que sovint captem les matèries d'una manera més plaent i efectiva i afectiva a través de la literatura que no pas de textos especialitzats.
- 6. LLEGIR ÉS UN PLAER QUE ET FA VOLAR LA IMAGINACIÓ.** Hi ha moments en que la literatura ens absorbeix tant que som capaços de viure les experiències dels personatges i quan són bones, tot això que tenim.
- 7. LLEGIR ENS AJUDA A FER AMICS.** Parlar de llibres és una manera d'establir complicitats amb els qui els han llegit i detectar els qui tenen els mateixos interessos que nosaltres.
- 8. LLEGIR ENS ENSENYA A ESCRIURE.** Veure el camí que han traçat els escriptors ajuda que nosaltres ens inventem el nostre, ja que en el fons, transcriure els pensaments a través de paraules forma part de l'essència humana.
- 9. LLEGIR ENS OBRE LES PORTES A MILLORS FEINES.** Amb la lectura obtenim més vocabulari i ens ajuda a elaborar un bon discurs per expressar què volem i què podem oferir.
- 10. LLEGIR ENS FA MÉS PERSONA.** Llegir les experiències dels personatges ens enriqueix la ment i segur que ens distancia dels micos. Si seguim els passos dels que ens han precedit sense mirar el passat amb esperit crític, estem condemnats a repetir un i altre cop els mateixos errors.

ARA QUE LA SOCIETAT NECESSITA PERSONES NO ÚNICAMENT QUALIFICADES PER EXERCIR UN FEINA DETERMINADA, LA COMPETÈNCIA LECTORA ÉS MÉS QUE FONAMENTAL: PERMETRÀ ALS NOSTRES ALUMNES FER-SE PREGUNTES I ENTRE TANTS INTERROGANTS, POTSER AMB UNA MICA DE SORT, ENTRE TOTS TROBAREM ALGUNA RESPOSTA.

I PEL CAMÍ, NINGÚ JA NO ELS PODRÀ PRENDRE EL PLAER QUE ELS HAURÀ



PROPORCIONAT LA LECTURA.

ALGÚ ENCARA S'ATREVEIX A PENSAR QUE **LA LECTURA** NO TÉ SENTIT? LA LECTURA NO TÉ SENTIT, ÉS CLAR QUE NO, NO TÉ UN SENTIT, EN TÉ MÚLTIPLES, INFINITS...**LA LECTURA TÉ EL SENTIT QUE CADASCÚ LI VOL DONAR A CADA INSTANT DE LA SEVA VIDA, EL SENTIT QUE CADASCÚ DESCOBREIX A CADA LLIBRE LLEGIT, A CADA PÀGINA, A CADA PARAULA...**

Ada Castells i Joan-Carles Mèlich, *Literatura, per a què?* (Text adaptat)

Sabem del cert que la lectura, en la seva concepció més àmplia, ha esdevingut un bé universal pel qual cal vetllar, perquè tothom assoleixi uns nivells prou satisfactoris d'habilitats lectores que li permetin desenvolupar-se plenament dins de les seves possibilitats. És per això, que no podem permetre'ns el luxe, com a societat moderna que som, de menystenir cap lector, de no fer tot allò que és a les nostres mans per aconseguir que els nens i nenes, petits i grans, aconseguixin entrar en el món de la lectura ja que, un lector que ha perdut d'interès per conèixer i saber és una persona més vulnerable enfront dels idearis únics.

I quan això succeeix en un dels nostres nens i nenes representa un dels fracassos més grans del sistema educatiu, perquè, i aquí rau la clau de volta, creiem que el desinterès per la lectura afavoreix també un gran desinterès per conèixer i per continuar formant-se al llarg de tota la vida, una actitud imprescindible per esdevenir dia a dia millor ciutadà.

En aquest sentit, doncs, la voluntat d'aquest Pla de Lectura de Centre és coordinar els esforços que, d'una o altra manera, cada mestre o professora de l'Institut Escola esmerça a l'entorn de la promoció de la lectura; i per tal que els esforços siguin eficaços, hem de comptar amb tota la comunitat educativa, des dels professionals de totes les àrees, fins al personal no docent del centre, acabant –o començant– pels pares i les mares dels alumnes, atès que la lectura és, sens dubte, un dels eixos vertebradors de l'educació dels nostres ciutadans més joves.

Així mateix, amb l'objectiu d'obrir-se més enllà de les parets del centre, el PLEC també ha de reflectir, d'una o altra manera, les possibilitats extramurs de la difusió de la lectura. El PLEC vol ser, doncs, un document que recull, des d'un inici, les estratègies que ja s'estan treballant en la comunitat educativa per a la difusió de la lectura que ens han de permetre observar què i com s'està treballant a l'entorn de l'alumnat per tal que aquests assoleixin una bona competència lectora. Però el PLEC també té la voluntat de gestionar millor els esforços i les metodologies de treball de forma coordinada, i marcar uns objectius comuns, consensuats, assolibles col·lectivament i fàcilment avaluable per potenciar la lectura.

El PLEC és el punt de partida cap a la reflexió i la major coordinació dels esforços que es realitzen en cada centre envers la lectura, una eina que permet conèixer allò que el centre ha programat, quines estratègies comunes es desenvolupen anualment i si aquestes s'han assolit o no; de manera que pretén, ni més ni menys, que esdevenir un *manual d'ús* del treball de la lectura on no només hi tinguin cabuda aquelles estratègies acordades, aplicades a partir de metodologies reconegudes i que marquin el camí vers un objectiu o objectius clars i diàfans, sinó que també pretén ser una font d'inspiració per als mestres i professors de l'IE, els quals ens hem de proposar avaluacions continuades per conèixer si naveguem o no cap a la direcció correcta.

La lectura és un dels principals sabers escolars, base de tots els altres aprenentatges i imprescindible per assolir una bona competència social; és un aprenentatge específic i intencionat que es realitza generalment en el centre i que implica tota la comunitat educativa.



Millorar la capacitat de comprendre textos augmentar el rendiment acadèmic de tot l'alumnat, contribueix que els infants i joves assumeixin les seves responsabilitats com a aprenents autònoms amb capacitat per accedir a la informació i al coneixement, fent de la lectura una de les eines bàsiques per a l'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum i forma bons lectors que gaudeixen i aprenen llegint.

Per acabar aquesta introducció al Pla lector de l'IE de Castellterçol, hem de dir que el document que teniu a les mans, en primer lloc, recull i reflexiona sobre les activitats de lectura que el centre duu a terme per fomentar la lectura en tots els seus àmbits, per garantir l'èxit en les competències bàsiques lectores en l'alumnat; en segon lloc, pretén ser un referent per a tota la comunitat, que defineix la línia d'actuació, objectius, metodologies i estratègies; i per acabar, no ens podem oblidar de mencionar que és una eina que permet donar a conèixer de manera àgil les activitats entorn a la lectura que el centre té programades, així com també pretén ser inspirador d'iniciatives i de metodologies de desenvolupament de la lectura per tal d'assegurar un bon nivell de competència lectora per tal de fomentar l'hàbit lector perquè arribi a formar part de la vida dels nostres alumnes.

2. OBJECTIUS GENERALS DEL PLEC VINCULATS ALS TRES EIXOS DE LA COMPETÈNCIA LECTORA

Els objectius del PLEC es fonamenten en el desplegament del currículum, tenint com a punt de partida el concepte de competència lectora, definida a la publicació feta pel Consell Superior d'Avaluació de Catalunya, *Marc conceptual de la competència lectora. PISA 2018*, segons el qual "La competència lectora consisteix en comprendre, utilitzar, avaluar, reflexionar i implicar-se amb els textos per assolir els objectius propis, desenvolupar el propi coneixement i el propi potencial i participar en la societat".

En aquest sentit, doncs, els objectius que ens plantejem aconseguir desenvolupant el nostre PLEC/PCC, i relacionats amb els tres eixos sobre els quals se sustenta l'activitat lectora són els següents:

OBJECTIUS RELACIONATS AMB **SABER LLEGIR**

- ◆ Millorar la capacitat de comprendre textos per augmentar el rendiment acadèmic de tot l'alumnat.
- ◆ Estimular l'ús de metodologies més actives i significatives per a l'alumnat.

OBJECTIUS RELACIONATS AMB **LLEGIR PER APRENDRE**

- ◆ Aconseguir que els infants i joves assumeixin les seves responsabilitats com a aprenents autònoms amb capacitat per accedir a la informació i al coneixement, fent de la lectura una de les eines bàsiques per a l'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum, és a dir, promoure l'autonomia i la competència de l'alumnat en l'accés, el tractament i l'ús de la informació com a competència bàsica d'accés al coneixement, a partir de l'afavoriment de la integració de la competència lectora en totes les àrees del currículum.
- ◆ Aconseguir actituds crítiques davant els missatges escrits.
- ◆ Formar lectors plurilingües capaços de llegir i comprendre textos en llengua catalana, castellana, anglesa i francesa, opcionalment

OBJECTIUS RELACIONATS AMB EL **GUST PER LLEGIR**

- ◆ Formar bons lectors que gaudeixin i aprenguin llegint.
- ◆ Fomentar l'hàbit lector i ajudar a descobrir i a valorar el plaer de la lectura perquè es converteixi en una de les activitats quotidianes de lleure.
- ◆ Formar usuaris de biblioteca, per gaudir, informar-se i aprendre contínuament.
- ◆ Fomentar la cultura literària a través de textos i obres de referència.

ALTRES OBJECTIUS GENERALS

- ◆ Promoure eines que facilitin l'adequació dels objectius a les noves necessitats del centre i afavorir la planificació de noves propostes a l'entorn de la lectura al centre.
- ◆ Relacionar-se i coordinar-se amb els serveis que ofereix l'entorn proper (bibliobús, espai de lectura del poble, centres cívics, etc.).
- ◆ Promoure la formació del professorat per tal millorar la qualitat de la seva intervenció i implicació en el desenvolupament del PLEC.



3. ANÀLISI I CONTINGUTS DE CL QUE S'HAN DE TREBALLAR, DES DE L'ETAPA D'EI FINS A 4T D'ESO (CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS)

L'Institut Escola de Castellterçol té una plantilla de 39 docents (de mitjana), entre mestres i professores. Pel que fa a l'alumnat, hi venen 350 alumnes, aproximadament, repartits en educació infantil, primària i secundària, que provenen de Castellterçol, Castellcir, Sant Quirze Safaja, Granera* i actualment, també de l'Estany*¹. Cal destacar que el major nombre de percentatge de l'alumnat del centre és catalanoparlant.

El curs 2016-2017 és el tercer i últim any de formació Impuls de la lectura (ILEC), programa en el qual alguns mestres i professors del centre participem i des del qual s'impulsa l'actualització del pla lector que, com a Institut Escola que som, ara comprèn tota l'etapa educativa a què dona resposta el nostre centre educatiu, i com es constata al llarg d'aquest document (en els apartats 4, 5 i 6), recull la descripció de les múltiples variades activitats que fem a l'IE al voltant de la lectura.

Però amb la mirada posada en la millora contínua que ens defineix com a IE, tot seguit presentem el resum del passeig que hem fet a través dels continguts de CL dels currículums (d'EI, EP) i dels criteris d'avaluació de la CL d'ESO, que s'han de tenir en compte des de l'Etapa d'EI fins a 4t d'ESO, per no perdre'ls de vista, i perquè tots plegats puguem valorar la necessitat d'intensificar el treball de la Competència lectora, ja que el tractament, potser massa superficial i lúdic que sovint li donem, cosa que també fem amb l'EE, no contribueix suficientment que l'alumnat sigui el protagonista del seu propi aprenentatge, i nosaltres, com a professors que som dels nostres alumnes, tenim la responsabilitat de no robar-los el dret d'accedir als coneixements del món a través de la única via que hi ha per a fer-ho.

En aquest sentit, els cursos 14-15 i 15-16, la major part de professorat de l'IE fem el curs ILEC a fi de formar-nos per contribuir a complir aquest objectiu, i el curs 16-17 continuem els mestres d'infantil, CI i quatre professors de secundària, per ajudar a reflexionar sobre el tractament de la CL a l'IE, descrit al llarg d'aquest PLEC, en els tres eixos a patir dels quals cal abordar l'exercitació d'aquesta competència, essencial per entendre, valorar i emprar textos escrits, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per poder participar en la societat, a partir de les estratègies i metodologies descrites en aquest pla, que l'alumnat treballa al centre, i algunes que pot fer en família, que també deixem paleses i que és imprescindible de publicar-les a la pàgina web de l'IE per fer-les arribar també a tothom, amb la intenció que serveixin com a orientacions bàsiques per ajudar tothom, docents i les mateixes famílies, amb l'objectiu d'ajudar els infants i els joves a reduir el fracàs escolar, a través de la potenciació de la lectura sistemàtica al llarg de tota l'educació primària i també durant l'etapa de l'educació secundària obligatòria.

Àrea de llengua Segon cicle EI

1	Ús de la llengua oral, el gest i les imatges per expressar idees, desitjos, sentiments i emocions; escolta i participació de manera activa en situacions habituals de conversa i d'aprenentatge.
---	--

¹ *Dependent del curs tenim alumnes d'aquests municipis.

2	Manifestació de les habilitats necessàries per poder escoltar, observar, interpretar i crear en els diferents llenguatges: verbal, corporal, plàstic, musical, matemàtic i audiovisual, i incorporació de la iniciació als instruments tecnològics (TIC).
3	Mostra d'interès per la descoberta progressiva de les relacions entre el text oral i l'escrit, iniciació en l'ús funcional de la lectura.
4	Mostra d'interès per la descoberta progressiva de les relacions entre el text oral i l'escrit, iniciació e en l'ús funcional de la lectura i l'escriptura.
5	Mostra d'interès per la descoberta progressiva de les relacions entre el text oral i l'escrit, iniciació en l'ús funcional de la lectura i l'escriptura, creació de manera individual i col·lectiva petits textos i dibuixos.
6	Ús de la llengua oral, el gest i les imatges per expressar idees, desitjos, sentiments i emocions; escolta i participació de manera activa en situacions habituals de conversa i d'aprenentatge amb l'ús d'un llenguatge no discriminatori, i amb actitud de respecte vers altres cultures i diferents llengües.

Comprensió lectora en català i castellà CI (primer i segon)	
1	Comprensió de les informacions escrites en diferents formats més habituals de l'aula i de la vida quotidiana.
2	Comprensió de textos escrits en diferents formats i de tipologia diversa, entre els quals els vinculats a continguts curriculars.
3	Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
4	Lectura individual silenciosa o en veu alta.
5	Comprensió reflexiva dels textos de tipologia diversa, entre els quals els audiovisuals (publicitat de joguines i de productes d'alimentació, entre altres).
6	Utilització dels textos escrits i audiovisuals com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
7	Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements.
8	Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula i del centre, per a la cerca d'informació i adquisició de coneixements.

Comprensió lectora de llengua estrangera CI (primer i segon)	
1	Reconeixement i identificació de mots i textos breus acompanyats de suport visual o audiovisual.
2	Comprensió de mots i frases senzilles conegudes i treballades àmpliament en els contextos orals de l'aula.
3	Estratègies de lectura: ús del context visual i verbal i dels coneixements previs sobre el tema o la situació.

4	Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula per mirar i llegir llibres (en diferents suports) escrits en la llengua estrangera.
	...

Comprensió lectora en català i castellà CM (tercer i quart)	
1	Comprensió global i específica de textos escrits en diferents formats i de tipologia diversa.
2	Comprensió de textos escrits en diferents formats vinculats a continguts curriculars.
3	Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, idea principal, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
4	Comprensió i anàlisi de textos procedents de documents digitals i de mitjans de comunicació.
5	Reelaboració del text a partir de la comprensió explícita i inferencial i amb relació als coneixements i objectius de lectura.
6	Entonació i fluïdesa en la lectura expressiva de textos.
7	Interès i curiositat per llegir contes, llibres de coneixements, notícies d'un diari, informacions d'Internet...
8	Utilització de diccionaris bàsics en diferents formats per a la comprensió de mots.
9	Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula i del centre, per a la cerca d'informació i adquisició de coneixements.
10	Estratègies per a les cerques d'informació a Internet (cerca de mots claus, ús de cercadors...).
11	Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
12	Sentit crític davant d'informacions procedents de textos diversos: publicitat, informatius, relats de ficció, premsa...
	...

Comprensió lectora en llengua estrangera CM (tercer i quart)	
1	Comprensió de textos senzills en suport paper i digital i de temàtica variada per copsar el sentit general i extreure'n informació.
2	Estratègies de lectura apreses en les altres llengües curriculars que ajuden a la comprensió del text i que permeten la deducció del significat de mots i expressions.
3	Utilització de diccionaris il·lustrats en format paper i digital per a la comprensió de mots.
4	Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula i del centre per llegir llibres en diferents suports escrits en llengua estrangera.
5	Interès per la lectura de textos com a font d'informació i de plaer.

--	-------

Comprensió lectora en català i castellà CS (cinquè i sisè)	
1	Comprensió del sentit global i específic d'un text de tipologia diversa en diferents formats i suports identificant les informacions literals i inferencials.
2	Comprensió de textos escrits en diferents formats vinculats a continguts curriculars.
3	Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura: identificació de les intencions de l'autor del text, comprensió de vocabulari en el seu context, realització d'inferències; formulació, comprovació i reelaboració d'hipòtesis, captació de les idees principals.
4	Lectura i interpretació d'esquemes, gràfics i mapes conceptuals per saber extreure'n la idea principal i les relacions entre els elements.
5	Comprensió, reflexió i anàlisi de textos procedents de documents digitals i de mitjans de comunicació per desenvolupar una actitud crítica.
6	Reelaboració de la informació d'un text a partir de la comprensió explícita i inferencial i amb relació als coneixements i objectius de lectura.
7	Entonació, fluïdesa, velocitat en la lectura expressiva de textos d'acord amb la situació comunicativa.
8	Estratègies per a la cerca d'informacions en fonts impreses (índex i glossaris) o a Internet (mots clau, cercadors, fiabilitat de les fonts, referències a les fonts...).
9	Utilització de diccionaris en diferents formats per a la comprensió de mots i expressions.
10	Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre i de la localitat per a la cerca d'informació i adquisició de coneixements.
11	Interès pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
12	Valoració crítica de la capacitat lectora d'un mateix.
13	Sentit crític davant d'informacions procedents de textos diversos: publicitat, informatius, relats de ficció, premsa...
14	Aplicació de tot tipus d'estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica de textos escrits de tipologia diversa i en diferents formats.
15	Utilització d'estratègies de lectura comprensiva i crítica de gèneres de text narratiu, descriptiu, conversacional, predictiu, persuasiu, instructiu, expositiu, i argumentatiu senzills.
17	Elaboració de síntesis de textos escrits en forma d'esquema o mapa conceptual.
18	Resposta i formulació de preguntes referides als textos que s'han llegit (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) mostrant comprensió.
19	Coneixement del funcionament d'una biblioteca –incloses les virtuals--, per localitzar llibres de coneixements i lectures literàries.
20	Lectura de manera autònoma i comprensiva, mostrant interès per tot tipus de textos.

21	Síntesi d'informació provinent de webs utilitzant el format hipertext.
22	Comprensió dels llibres de literatura llegits: saber explicar com són els protagonistes, la trama, els escenaris. Valorar el llenguatge i la il·lustració. Saber-ne fer una valoració global.
23	Mostra d'interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges.
24	Comparació de produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.

Comprensió lectora en llengua anglesa CS (cinquè i sisè)

1	Comprensió d'informacions relacionades amb continguts de diferents àrees curriculars i presentades en diferents suports.
2	Estratègies de lectura apreses de les altres llengües del centre que ajuden a la comprensió del text i que permeten la deducció del significat dels mots i expressions (predicció, suposició).
3	Lectura de textos de tipologia diversa, en suport paper i digital, per copsar el sentit general i extreure'n informació específica.
4	Entonació, seguint les pautes rítmiques de la llengua estrangera, en la lectura expressiva de textos senzills.
5	Utilització de diccionaris en format paper i digital per a la comprensió de mots i expressions.
6	Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre i de la localitat com a font d'informació en diferents suports escrits en llengua estrangera.
7	Ús d'eines digitals per a la recerca guiada de la informació en la realització de tasques específiques.
8	Interès per la lectura de textos reals i adaptats, com a font d'informació i de plaer.
	...

Comprensió lectora en català i castellà ESO (primer i segon)

1	Comprensió i interpretació de textos orals de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica i dels mitjans de comunicació, de qualsevol gènere de text estudiat, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, realitzant inferències i determinant l'actitud del parlant.
2	Utilització d'estratègies de lectura comprensiva i crítica de gèneres de text narratiu, descriptiu, conversacional, predictiu, persuasiu, instructiu, expositiu, i argumentatiu senzills.
3	Identificació i selecció, de fonts d'informació fiables, els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital, integrant-los en un procés d'aprenentatge continu.
4	Consulta adequada de fonts d'informació variades, per realitzar un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum, adoptant un punt de vista crític i personal i utilitzant les tecnologies

	de la informació.
5	Lectura, comprensió i interpretació de textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica i dels mitjans de comunicació, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències determinant l'actitud del parlant, i reconèixer alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.
6	Valoració de la importància de la lectura i l'escriptura com a eines d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.
7	Reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per revisar progressivament i autònoma els textos propis i aliens.

Comprensió lectora en anglès ESO (primer i segon)

1	Comprensió de la informació, general i específica, de missatges i documents adaptats, incloent-hi els procedents de tipus de text diversos, sobre temes d'interès dels àmbits personal i acadèmic.
2	Coneixement i aplicació de les estratègies més adequades per a la comprensió del text: identificar la informació essencial, els punts i idees principals o els detalls rellevants del text; deduir el significat de paraules/frases desconegudes a partir del context, i extreure informacions concretes (incloses opinions) per resoldre tasques.
3	Utilització de forma conscient dels coneixements adquirits sobre el sistema lingüístic de la llengua estrangera per a la comprensió escrita.
4	Utilització de recursos TAC per a la cerca, organització i presentació d'informació.

Comprensió lectora en català i castellà ESO (tercer i quart)

1	Aplicació d'estratègies de lectura comprensiva i crítica de gèneres de text narratiu, descriptiu, conversacionals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius, periodístics i publicitaris.
2	Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits propis de la vida quotidiana, de les relacions socials, de la vida acadèmica i dels mitjans de comunicació, captant el sentit global, identificant la informació rellevant, extraient informacions concretes, fent inferències, determinant l'actitud del parlant, i valorar alguns aspectes de la seva forma i el seu contingut.
3	Identificació, contrast i selecció de fonts d'informació fiables, els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital, integrant-los en un procés d'aprenentatge continu.
4	Reflexió gramatical a nivell de la frase i del text per resoldre problemes de comprensió de textos escrits i multimèdia, i per revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens.
5	Aplicació de diferents estratègies de comprensió lectora per a la lectura de gèneres de text narratiu, descriptiu, conversacionals formals, predictius, persuasius, instructius, expositius, argumentatius i administratius.

Comprensió lectora en anglès ESO (tercer i quart)	
1	Aplicació de diferents estratègies de lectura per comprendre, interpretar i valorar els tipus de textos i els àmbits descrits als continguts.
2	Comprensió de la idea general i les informacions específiques més rellevants de documents orals senzills, emesos presencialment, o procedents de mitjans audiovisuals, si es parla lentament i amb claredat.
3	Captació el sentit global de textos, a través de la identificació de la informació rellevant, l'extracció d'informacions concretes, la realització d'inferències, la determinació de l'actitud i del propòsit de l'emissor.
4	Entesa de les idees principals i secundàries de textos accessibles als alumnes, tant per la temàtica com per la tipologia textual, extrets de mitjans de comunicació social no especialitzat i de la premsa juvenil.
5	Deducció del significat de paraules/frases desconegudes a partir del context i extreure informacions concretes (incloses opinions) per a resoldre tasques.
6	Tria i lectura de forma autònoma de textos diversos: lectures graduades, articles, etc. adequats al nivell dels alumnes (vocabulari entre 1.500 i 2.000 paraules).
7	Utilització de recursos TAC per a la cerca, organització, intercanvi i presentació d'informació.
8	Consulta i citació adequada de fonts d'informació variades, per realitzar un treball acadèmic en suport paper o digital sobre temes curriculars utilitzant les tecnologies de la informació.
9	Selecció dels coneixements que s'obtinguin de qualsevol font d'informació impresa, en paper o digital, i integració en un procés d'aprenentatge constructiu.

4. RESUM DE L'EIX SABER LLEGIR (TENIR COMPETÈNCIA LECTORA) I ESTRATÈGIES DE LA LECTURA AL CENTRE

4.1. Concepte

Quan es parla de saber llegir o de tenir competència lectora, ens referim a l'aprenentatge inicial de la lectura, tant el que es fa en les primeres etapes educatives com el que es fa en processos d'incorporació tardana al nostre sistema educatiu, aprenentatge que s'ha de fer a l'etapa de primària, però que en alguns casos s'ha d'acabar de consolidar a secundària, per bé que aquesta competència hauria d'estar consolidada als 12 anys, com a molt tard.

Així, quan una persona sap llegir diem que té comprensió lectora, que és la capacitat de construir significat a partir dels processos de lectura, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per participar en la societat.

En l'adquisició d'aquesta competència té importància l'ús continuat de la biblioteca i els mitjans tecnològics i de comunicació, així com l'adequació progressiva de la manera de llegir textos de nivell de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat diversa, en diferents suports (paper, digital) i formats (text, gràfiques i imatge).

També s'ha d'aplicar aquesta capacitat a la comprensió de textos de qualsevol matèria o activitat acadèmica. La lectura facilita, així, l'estudi i la comprensió del món, de l'actualitat i de la ciència. Al mateix temps, és una font de descoberta i de plaer personal.

Bona part dels missatges de la societat del coneixement i de la informació es transmeten a través dels llenguatges audiovisuals. També, la cerca d'informació es produeix sovint mitjançant formats que remetent a aquests llenguatges. D'aquí la necessitat d'incorporar a la comprensió lectora els coneixements d'aquests llenguatges com a contingut clau.

4. 2. Objectius

- Desenvolupar la competència lectora i la lectura competencial de l'alumnat.
- Iniciar, adquirir i consolidar l'aprenentatge en paral·lel amb l'escriptura (lectoescriptura).
- Practicar els procediments de descodificació i vincular-los a l'aprenentatge significatiu.
- Treballar en el desenvolupament i la consolidació del procés lector i les estratègies de comprensió lectora.
- Adquirir destresa visual per augmentar la rapidesa i comprensió lectores.
- Identificar alguns dels eixos bàsics de millora de la lectura a l'IE, com ara ensenyar estratègies que capacitin l'alumnat a llegir segons la intencionalitat de la lectura.

4. 3. Estratègies i activitats

Com que des de ben petits, d'ençà que es comença a llegir, descodificació i comprensió forçosament van estretament lligades, ja que una i l'altra s'ajuden mútuament, en aquest apartat de tenir competència lectora, altrament anomenat saber llegir, incloem estratègies que tenen a veure amb la comprensió lectora, perquè, com acabem de dir, descodificació i comprensió van de bracet l'una amb l'altra.

El procés lector s'ha explicat partint de diferents enfocaments que els investigadors i investigadores han agrupat entorn del model jeràrquic ascendent -bottom-up-, el descendent -top down- i l'interactiu. El primer té en compte que la persona que llegeix processa els components del text començant per les lletres, continuant per les paraules, les frases en un procés ascendent que l'acondueix a la comprensió total del text. Això comporta que es concedeixi gran importància a les habilitats de descodificació perquè, segons els seguidors d'aquest model, quan s'és capaç de descodificar un text complet es tenen tots els elements per a la seva comprensió.

El model -top-down-, descendent, contràriament defensa que no s'opera lletra per lletra, sinó que la persona que llegeix projecta els seus coneixements previs sobre la lectura establint anticipacions sobre el contingut i intentant verificar-les. Com més informació es tingui sobre un text menys caldrà fixar-s'hi per poder-lo interpretar. Aquest model concedeix tota la importància al reconeixement global de les paraules i creu que un èmfasi excessiu en la descodificació pot fins i tot perjudicar la lectura.

El model interactiu, actualment compartit per les investigadores i investigadors més rellevants, participa dels dos models abans esmentats i en fa una síntesi. Parteix de la hipòtesi que el text té un significat i que el lector el busca pels dos mitjans: a través dels indicis visuals que li proporciona i a través de l'activació d'una sèrie de mecanismes mentals que li permetran d'atribuir-li un significat. Així, la lectora o el lector utilitza simultàniament el seu coneixement del món i el seu coneixement del text per comprendre el significat del que llegeix i això, a la vegada, enriquirà el seus coneixements anteriors.

Per tant, partim de la idea que per llegir és necessari dominar les habilitats de descodificació i també les estratègies necessàries per processar activament el text. Aquestes estratègies, com les hipòtesis i les prediccions permeten verificar la



comprensió de la lectura per arribar a construir una interpretació del seu significat.

El procés de lectura ha d'assegurar que el lector va construint una idea del seu contingut i que pot extreure'n allò que li interessa en funció dels seus objectius. Això només pot fer-se mitjançant una lectura individual que permeti avançar i retrocedir, parar-se a pensar, relacionar informació amb els coneixements previs, plantejar-se preguntes, separar allò que es considera important del secundari, repapitular, etc. Tot això comporta un procés intern que moltes vegades és inconscient però que a l'Institut escola hem d'ensenyar a fer si el que volem és formar bons lectors.

Tot seguit exposem les principals estratègies de lectura, aplicables als eixos de saber llegir i de llegir per aprendre, acceptades per la per major part de la comunitat científica en didàctica de la llengua, a partir de SOLÉ, I. (1992); COOPER, J.D (1990) i SÁNCHEZ, E (1993), que avui dia són vigents i que són recollides per Enric Queralt, a l'obra guardonada als XXXII Premis Baldiri Reixac: *Llegir més enllà de les lletres, Interioritats de didàctica de la lectura*, Pagès editors, 2012.

ESTRATÈGIES DE LECTURA		
ABANS DE LA LECTURA	DURANT LA LECTURA	DESPRÉS DE LA LECTURA
<p>ESTABLIR EL PROPÒSIT LECTOR Llegir per a obtenir una informació concreta. Llegir per a seguir instruccions Llegir per a aprendre Llegir per a comunicar a un auditori ...</p> <p>ACTIVAR CONEIXEMENTS PREVIS Discussió guiada Treball de vocabulari Pluja d'idees Presentació de materials Mapes conceptuals ...</p> <p>FORMULAR HIPÒTESIS Estructura formal Títols i subtítols Il·lustracions i material gràfic ...</p>	<p>VERIFICAR I REFORMULAR HIPÒTESIS</p> <p>CLARIFICAR Aclarir possibles dubtes de lèxic, de progressió temàtica, d'estructura (microestructura).</p> <p>RECAPITULAR Efectuar resums parcials a mesura que anem llegint. Avaluar la consistència d' interna del contingut i la seva correspondència amb el coneixement previ i el sentit comú (microestructura).</p> <p>DETECTAR POSSIBLES INCOHERÈNCIES (Microestructura).</p> <p>SABER QUÈ FER DAVANT D'UN PROBLEMA Tenir present l'objectiu de la lectura Recórrer al context Continuar la lectura i aventurar una interpretació Rellegir el fragment previ a la part no entesa ...</p> <p>RELACIONAR CONEIXEMENTS PREVIS PERTINENTS AMB LA INFORMACIÓ DEL TEXT</p> <p>IDENTIFICAR L'ORGANITZACIÓ INTERNA DEL TEXT (Macroestructura).</p>	<p>IDENTIFICAR O GENERAR IDEES PRINCIPALS CONSTRUIR SIGNIFICAT GLOBAL Diferenciar "tema" (de què va) d'idea principal (què se'n diu). Distingir informació rellevant i secundària Posar en pràctica macroregles: -omissió - substitució - generalització - integració - elaboració (Macroestructura) CONSTRUIR SIGNIFICAT GLOBAL</p> <p>ELABORAR RESUMS, MAPES I ESQUEMES Diferenciar resum de suma d'idees Posar en pràctica les regles anteriors (Macroestructura)</p> <p>FORMULAR I RESPONDRE PREGUNTES Des resposta literal D'interpretació D'elaboració personal D'aplicació</p> <p>COMPROVAR L'ASSOLIMENT DELS PROPÒSITS DE LA LECTURA</p> <p>AVALUAR I INTEGRAR LA NOVA INFORMACIÓ I REMODELAR, QUAN CALGUI, LES IDEES INICIALS (model de situació i superestructura)</p>
<p>Per arribar a dominar aquestes estratègies, serà necessari efectuar treballs de lectura compartida acompanyada.</p>		

ACTIVITATS

Tot seguit exposem diferents activitats de comprensió lectora que apliquem en l'eix de tenir competència lectora, que abracen dels primers passos lectors, que es fan a educació infantil i primària, fins a les que treballem educació secundària:

LLEGIR I ESCRIURE NOMS QUOTIDIANS (PRIMÀRIA).

BUSCAR LLETRES, GRAFIES I NÚMEROS EN PARAULES ESCRITES (PRIMÀRIA I OPTATIVA DE MILLOREM LA LECTURA I L'ESCRITURA, D'ESO).

DISCRIMINAR VISUALMENT PARAULES I IMATGES EN FRASES (PRIMÀRIA I OPTATIVA DE MILLOREM LA LECTURA I L'ESCRITURA, D'ESO).

PASSAR DE LA LLETRA DE PAL A LLETRA LIGADA (PRIMÀRIA).

PASSAR DE LLETRA LIGADA A LLETRA D'IMPREMTA (PRIMÀRIA).

PRACTICAR LA LECTURA VISUAL (IMATGES) (PRIMÀRIA I OPTATIVA DE MILLOREM LA LECTURA I L'ESCRITURA, D'ESO).

PRACTICAR LA PERCEPCIÓ (FIXACIONS OCULARS, AGILITAT VISUAL...) (PRIMÀRIA I OPTATIVA DE MILLOREM LA LECTURA I L'ESCRITURA, D'ESO).

MEMORITZAR I RETENIM IMATGES, PARAULES, FRASES, POEMES... (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA)

FER MODELATGE DE LECTURES A L'ALUMNAT.

LLEGIR LLIBRES DE LA BIBLIOTECA D'AULA (PRIMÀRIA).

DISCRIMINAR SONS I PARAULES EN AUDICIONS (PRIMÀRIA).

LLEGIR EN GRUP (UN TROS CADA UN), EN VEU ALTA (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

LLEGIR COL·LECTIVAMENT EN PETITS GRUPS (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

LLEGIR AMB PADRINS (PRIMÀRIA).

LLEGIR DIFERENTS TIPOLOGIES DE TEXTOS (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

LLEGIR MECÀNICAMENT INDIVIDUALMENT AMB UN ADULT (PRIMÀRIA).

LLEGIR SILENCIOSAMENT O MENTALMENT (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

LLEGIR COMPRENSIVAMENT ENUNCIATS (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA)

TREBALLAR ABANS, DURANT I DESPRÉS DE LA LECTURA PER ACTIVAR CONEIXEMENTS PREVIS I PER RELACIONAR ELS CONEIXEMENTS DE LA LECTURA AMB ALTRES CONEIXEMENTS (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

LLEGIR EXPRESSIVAMENT (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

LLEGIR EN VEU ALTA DE TEXTOS D'ELABORACIÓ PRÒPIA. (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

LLEGIR LES LECTURES OBLIGATÒRIES A LES ASSIGNATURES DE LLENGUA I LITERATURA (SECUNDÀRIA).

PREPARAR LECTURES I LES LLEGIM EN VEU ALTA (SECUNDÀRIA)

ENREGISTRAR-NOS LLEGINT I AUTOAVALUAR-NOS MITJANÇANT UNA RÚBRICA (SECUNDÀRIA).

ENSENYAR A EXPLORAR EL TEXT ABANS DE FER LA LECTURA (A TRAVÉS DE LA MACROESTRUCTURA, DE LES IMATGES, ETC.) (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

PLANTEJAR HIPÒTESIS PER PART DE L'ALUMNAT, A PARTIR DEL TÍTOL, PER EXEMPLE. (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

ACTIVAR ELS CONEIXEMENTS PREVIS DE L'ALUMNAT (DONANT-LOS INFORMACIÓ SOBRE EL CONTINGUT QUE ES LLEGIRÀ; FENT-LOS RELACIONAR LA LECTURA AMB LA SEVA EXPERIÈNCIA, INFORMANT-LOS SOBRE LA TIPOLOGIA DE TEXT QUE ES LLEGIRÀ; AJUDANT L'ALUMNAT A FIXAR-SE EN ELS ASPECTES DEL TEXT QUE PODEN SERVIR-LI DE CROSSA, COM ARA, EN PARAULES CLAU, EN L'ORGANITZACIÓ DELS PARÀGRAFS I DEL TEXT, EN SUBTÍTOLS...; DEMANANT QUE ELS ALUMNES EXPLIQUIN QUÈ SABEN SOBRE EL TEMA (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

FOMENTAR DE LA LA CAPACITAT D'ASSIMILAR LA COMPRESIÓ GLOBAL DEL TEXT FENT DIVERSES LECTURES SILENCIOSES. (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

TREBALLAR DE LA COMPRESIÓ LECTORA A PARTIR DE TEXTOS SIGNIFICATIUS PER ALS ALUMNES (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

TREBALLAR LA CAPACITAT D'ESBRINAR ELS SIGNIFICATS DE LES PARAULES A TRAVÉS DEL CONTEXT I NO FER UN ÚS ABUSIU DEL DICCIONARI, NI INTERROMPENT LA LECTURA CADA COP QUE APAREGUI UNA PARAULA QUE NO S'ENTENGUI, ATÈS QUE QUE PER ACONSEGUIR UNA BONA LECTURA ÉS MÉS IMPORTANT LA LECTURA GLOBAL DEL TEXT QUE UNA LECTURA ANALÍTICA (PARAULA PER PARAULA) (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

FOMENTAR LA CAPACITAT D'INFERIR INFORMACIÓ, ÉS A DIR, D'EXTREURE INFORMACIÓ NO LITERAL QUE ES POT ESBRINAR SEGONS EL QUE DIU LA LECTURA, TOT RELACIONANT EL TEXT AMB L'EXPERIÈNCIA PERSONAL. (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

FOMENTAR LA CAPACITAT DE DESCOBRIR L'ESTRUCTURA INTERNA DEL TEXT NARRATIU (PLANTEJAMENT, NUS I DESENLLAÇ, SEGONS EL TEXT) (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

FOMENTAR LA CAPACITAT DE RESUMIR UN TEXT I DE DIFERENCIAR-NE LES IDEES PRINCIPALS DE LES SECUNDÀRIES PER GARANTIR QUE HI HA HAGUT UNA BONA COMPRESIÓ. (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

PRACTICAR LA VEU ALTA PER PART DE L'ADULT, ATÈS QUE CAL QUE L'ALUMNAT ESCOLTI UN BON MODEL LECTOR PER TAL D'ADQUIRIR UNA ARTICULACIÓ I ENTONACIÓ CORRECTES (A SECUNDÀRIA).

LLEGIR DIFERENTS TIPUS DE TEXTOS FUNCIONALS (CARTES, NARRACIONS, TRÍPTICS, PREMSA, MISSATGES DE MÒBIL, FORMULARIS, ANUNCIS) A PART DELS TEXTOS LITERARIS, PERQUÈ LA LECTURA SIGUI CONTEXTUALITZADA I SIGNIFICATIVA. (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA).

PROJECTE PADRINS LECTORS

Els alumnes de 5è de primària són padrins lectors dels alumnes de 1r de primària i els de 6è, dels de 2n de primària, amb els objectius de millorar l'aprenentatge de la lectura i també de potencialment el gust per la lectura a través de i la interacció entre alumnes que són els seus models i referents que els fan modelatge.

L'activitat es realitza durant trenta minuts a la setmana, durant els quals els padrins escullen un conte per explicar o llegir, segons el cas i el nivell, amb els alumnes dels quals són padrins. Hi ha alumnes que preparen activitats complementàries a la lectura.

Les parelles són fetes pels mestres; si la parella funciona, pot ampliar-se als dos cursos consecutius i hi ha l'opció que els germans que ho desitgin i funcionin bé, siguin padrins lectors.

EL NOTICIARI

A CM i CS cada setmana algú és un noticiari que porta una notícia treballada des de casa i l'exposa a la resta de la classe.

Amb aquesta activitat es treballa la lectura per aprendre, contextualitzada i relacionada amb l'actualitat, de manera que és una activitat que l'alumnat troba estimulants i molt significativa.

LLIBRETA DE BONS MOMENTS

La llibreta dels bons moments es tracta d'una llibreta buida en què un cop al mes cada alumne anota un bon moment per a ell o ella.

Es tracta d'una llibreta individual, que passa de curs a curs, fins a 3r fins a 6è, tot i que proposem que s'estengui a tota l'etapa de secundària.

L'alumnat se l'emporta a casa amb les notes, perquè pugui ser llegida amb la família, per tant, també és una eina que ajuda, sobretot els primer cursos a l'aprenentatge inicial de la lectura-escritura, es retorna al centre passades les vacances per poder-la continuar treballant a les classes de llengua o a tutoria.

LECTURES PRESCRIPTIVES

A infantil i a primària es tracta de llibres socialitzats, propietat del centre, que es mantenen un mínim de quatre anys, moment en què se'n fa la valoració i es decideix si es canvien o es mantenen.

A secundària es canvien cada dos cursos, aproximadament, encara que si una obra funciona bé i té gran acceptació entre els alumnes es manté.

Aquestes lectures són útils per al treball de l'aprenentatge de la lectura, però també per llegir per aprendre i per al foment del gust lector, encara que per a aquest objectiu tenim la proposta de lectures voluntàries, que són les que tenen aquest objectiu.

Orientacions per a les famílies per fomentar l'aprenentatge de la lectura

- Assenyalar i fer observar il·lustracions al nen/nena.
- Llegir-li cada dia una estona en veu alta.
- Fer-li llegir en veu alta cada dia una estona.
- Fer jocs de discriminació

Per acabar, cal dir que la lectura s'utilitza en situacions molt diferents tant al centre com a fora, en les primeres etapes de l'educació primària, prioritzem una bona comprensió lectora i deixarem la consolidació d'una bona oralització per als cursos de secundària, en general. Treballem la destresa visual a partir de l'atenció, el lèxic, l'anticipació, la memòria i el moviment dels ulls per augmentar la comprensió lectora.

Abans de començar qualsevol activitat de lectura, informem el lector dels objectius i la intenció de lectura concreta, treballem amb l'alumnat les diferents intencions per activar l'estratègia de lectura que més convingui segons l'objectiu plantejat i treballem activitats on l'alumnat ha d'activar diferents estratègies.

Dit això, també cal que expliquem que l'aprenentatge de la lectura és una progressió ascendent en l'adquisició de la comprensió lectora, com una ampliació de la capacitat de llegir textos cada cop més complexos, i com una necessitat de superació i d'esforç en la lectura que suposa, principalment, una lectura intensiva i implica, també principalment, la classe de llengua i de literatura, però no exclusivament, en el sentit que cal aprofitar totes i cadascuna de les ocasions quotidianes per incidir en l'aprenentatge i el domini d'aquesta competència, que és la base per arribar a consolidar-ne la resta; així doncs, en una activitat tan àmplia com és la lectura, comprendre quina és la naturalesa del procés i les condicions que afavoreixen el seu aprenentatge és bàsic per entendre les actituds dels infants enfront de la lectura i per poder adequar la pràctica educativa les seves necessitats.

4. 4. Avaluació

Les especialistes i els especialistes són molt crítics davant la possibilitat d'avaluar la comprensió lectora, ja que és una activitat complexa de la qual no es coneixen encara tots els components. Comprendre un text comporta construir el seu significat, elaborant un model mental que s'enriqueix a partir de les noves informacions contrastades amb els coneixements activats en la memòria a llarg termini (coneixements previs).

Per arribar a comprendre què succeeix exactament quan la lectora o el lector construeix el significat d'un text, cal conèixer els processos cognitius que hi entren en joc. Aquests processos són les operacions que intervenen sobre les estructures cognitives canviant-les o modificant-les per tal d'arribar a construir una representació mental coherent del text.

Però com és poden tenir en compte aquests processos cognitius en l'avaluació? Els experts pensen que no és possible observar el procés en acció, però sí el resultat, allò que l'aplicació de determinades estratègies han permès. Per altra banda hom s'adona que no és possible elaborar una única prova per mesurar la comprensió en totes les seves dimensions.



A més, no es considera que pugui avaluar-se la lectura com si fos una competència única.

Dins la lectura, alguns investigadors i investigadores distingeixen també entre processos automàtics i controlats. Per exemple, al primer cicle els infants han d'aprendre a descodificar de manera controlada. Més tard això ho podran fer de manera automàtica i inconscient i l'energia que abans dedicaven a la descodificació podran dedicar-la més tard a la comprensió, encara que segons els models interrelacionals, a més comprensió, més facilitat per a la descodificació, per la qual cosa no es pot afirmar taxativament que cagui dominar a la perfecció al descodificació per iniciar-se a l'aprenentatge de la comprensió.

En un estadi posterior, a l'educació primària, cal donar mitjans per utilitzar de forma controlada i conscient les estratègies de comprensió i quan aquestes siguin adquirides esdevindran ja automàtiques i inconscients. En aquest moment s'hauran integrat i automatitzat els diferents processos de lectura mecànica i comprensió de forma paral·lela.

Cal tenir en compte la incidència de variables en les situacions de lectura i l'objectiu de la lectura: llegir per llegir, llegir per aprendre, llegir per apreciar, llegir per imaginar, etc. Per això molts especialistes creuen que l'avaluació de la lectura s'ha de fer amb mètodes molt propers a les activitats de classe i són inseparables de les pràctiques escolars.

Ens allunyem, doncs, de la concepció de l'avaluació de la lectura com una simple constatació de les deficiències de l'alumnat i ens endinsem en el concepte d'avaluació formativa perquè a partir de les respostes inicials dels infants puguem saber ens quins processos en cal intervenir, analitzar els aspectes que incideixen en les possibles dificultats i ajudar cadascú a progressar prenent no dissociar l'avaluació de l'ensenyament-aprenentatge.

EINES D'AVALUACIÓ

La **PACBAL**² o Prova d'Avaluació dels Components Bàsics de l'Aprenentatge de la Lectura, PACBAL, és un instrument que mesura el grau d'èxit amb que un nen progressa en aquelles habilitats crítiques que estan a la base de la lectura primerenca. Les diverses àrees que s'avaluen serveixen per predir si l'alumne serà un lector amb fluïdesa. Les puntuacions de l'alumne es categoritzen en tres nivells: normatiu, d'algun risc i amb risc de dificultats lectores.

El PACBAL és un instrument d'avaluació que:

1. Determina si els alumnes mostren totes les habilitats importants que es necessiten per llegir correctament.
2. Ofereix un sistema de control del progrés que avalua el grau d'eficàcia de les intervencions educatives.
3. S'utilitza com una avaluació de resultats que mesura l'eficàcia del programa educatiu de lectura de l'escola.

El PACBAL utilitza 7 indicadors per avaluar les habilitats de lectura primerenca: segmentació fonèmica (SF), principi alfabètic (PA), lectura de paraules sense sentit (PSS), lectura de paraules amb sentit (PAS), fluïdesa en la lectura oral (FLO), comprensió lectora (CL) i vocabulari (Vc).

² <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprendio-lectora/pacbal/>



L'avaluació de la CL en llengua catalana i castellana, dissenyades pel Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu i aplicades en el marc de les **proves de CBàsiques** que es passen cada curs als alumnes de 4t d'ESO avalua l'obtenció d'informació, la interpretació de la informació la reflexió i valoració, a través de la lectura de tres textos de tipologia diversa, amb una sèrie d'ítems agrupats en quatre blocs. A cada un dels tres textos li correspon un bloc de preguntes. Hi ha un bloc final amb preguntes globals, que fan referència a dos dels textos o a tots tres. S'hi inclouen preguntes obertes.

I pel que fa a l'avaluació de la CL de les **CB en llengua anglesa**, en aquest cas només s'avalua l'obtenció i la interpretació de la informació.

També es pot recórrer al **TALEC³ Test d'anàlisi de lectura i escriptura en català**, Cervera, A. Machado Libros, 2005, de la Montserrat Cervera, el Josep Toro, la Maria Lluïsa Gratacós, la Núria de la Osa i la Maria Dolors Pons. Un test d'anàlisi de lectura i escriptura en català, destinat a determinar els nivells de lectura i escriptura establerts en un moment donat del procés d'adquisició d'aquestes conductes. Es recull en una carpeta el manual amb les pautes d'administració i d'avaluació i els sobres amb el material d'administració i registre, a xtec.merlí. Catàleg de recursos educatius.

I entre altres exemples, no tan coneguts, d'aproximació didàctica a l'avaluació de la comprensió lectora trobem els anomenats **ITINERARIS DE LECTURA**. En aquests tipus de prova es demana als nois i noies que subratllin, d'un text determinat, les paraules, les frases o els passatges que els semblen essencials per obtenir un text més curt però coherent (no un seguit de paraules clau). El lector no pot afegir al text més nexes d'unió entre els diferents segments subratllats. Posteriorment, aquests resums són llegits i discutits a la classe. La reconstrucció que cadascú fa del text per explicar-ne allò que ha cregut essencial pot ser també analitzats com un indicador qualitatiu de la la construcció de sentit.

Un altre tipus de prova similar són les **RIV (REPRESENTACIONS INTERPRETATIVES VERBALITZADES)**⁴, que tenen un objectiu semblant a les anteriors. Després de la lectura es demana als nois i noies que "n'escriguin allò que hagin entès". La hipòtesi generalment admesa és que aquesta "representació interpretativa" s'organitza sota la forma proposicional, és a dir, que la unitat bàsica és la predicació, partint de la base que hi ha dos tipus d'informació: la que conté significats i relacions directament activades pel missatge (explícits) i la informació cosntruïda a partir de precedents implícits).

Aquesta interpretació pot incloure diferents graus d'abstracció que, més a menys competència, defineixen el perfil de lectura:

- Lectures interpretatives, en les quals el lector o la lectora posar en evidència i interpreta les intencions implícites de l'escriptor o escriptora.
- Lectures de memòria, que manifesten una sèrie d'elements superficials, amb poques traces d'activitat interpretativa.

3

http://merli.xtec.cat/merli/cerca/fitxaRecurs.jsp?idRecurs=/137477&sheetId=null&nomUsuari=null&inxtec=0&_ga=2.57284266.1297011260.1611159412-642774992.1610989212

⁴ <https://books.google.cat/books?id=pioNCUepFoUC&lpg=PP1&hl=ca&pg=PP1#v=onepage&q&f=false>

- Lectures que desvien el sentit del text, reflex del substrat cognitiu i afectiu del lector o la lectora.
- Lectures mudes, els les quals no s'activa el sentit perquè queda perdut entre els microelements de significats isolats.

Aquesta heterogeneïtat interpretativa constitueix un indicatiu que pot permetre d'elaborar hipòtesis explicatives sobre els processos fets per les persones que llegeixes, sobretot referits a l'activitat inferencial. Té l'inconvenient que en ser una prova escrita involucra la capacitat d'expressió escrita amb la de la comprensió, tot i que actualment ja es poden fer qüestionaris orals, en què s'enregistren i s'analitzen les respostes de l'alumnat.

Un altre tipus de proves són les **TÈCNiques D'avaluació informal de la lectura**. S'estan duent a terme als Estats Units, tenen una llarga experiència en la seva aplicació i són força adequades per extreure'n informació.

Parteixen del fet que dins de qualsevol grup de lectors hi ha diferents nivells i que cadascun ha de treballar amb un material i amb una exigència adequada a les seves possibilitats. Per tal de diagnosticar aquests nivells, els mestres o les professores hem de preparar textos que suposem que són adequats als diferents nivells d'aprenentatge. Comencem pels més baixos, on cada infant pot obtenir resultats perfectes i va augmentant la dificultat fins arribar al nivell de "frustració", on ja no pot obtenir bons resultats perquè es tracta de textos amb una complexitat excessiva.

S'avalua des de tres tipus de situació lectora: lectura en veu alta, lectura en silenci i lectura oral per part de l'ensenyant (comprensió auditiva). Consta de tres parts:

- Comentari previ sobre els temes que es llegirà per activar-ne els coneixements previs.
- Lectura en veu alta, mental o comprensió auditiva, segons el cas.
- Explicació dels que s'ha entès o bé resposta a preguntes prèviament elaborades.

La lectura en veu alta aporta informació sobre la descodificació (aprendre a llegir). Es consideren errades les substitucions, les insercions, les omissions i les demandes d'ajut, i es comptabilitza el greu de correcció fent un quocient entre el nombre d'errors i les paraules del text.

S'avalua també el domini del vocabulari, si hi ha un reconeixement immediat de paraules, si l'estudiant fa les pauses corresponents a la puntuació, si substitueix paraules per altres que no tenen sentit en el text, si autocorregeix els errors o si, en canvi aquests desvien el sentit del text alterant-ne el significat.

La comprensió, com ja hem dit, s'avalua o bé fent explicar què s'ha entès del text, o bé elaborant prèviament unes preguntes que l'alumne ha de contestar. Per a l'elaboració d'aquestes preguntes es tenen en compte quatre categories:

- a- Record de dades
- b- Vocabulari (significació de termes)
- c- Inferències (manipulació de la informació a partir dels coneixements previs per extreure'n una conclusió) i
- d- Avaluatives (s'ha d'emetre judicis personals).

Es preparen unes deu preguntes per passatge (menys preguntes reduiria la fiabilitat d'aquesta tècnica) i es procura que n'hi hagi la mateixa quantitat de cada categoria. Es creu que si no s'arriben a contestar un 75% de les preguntes possiblement no es comprèn el sentit

del text.

Després de la lectura per part de la mestra o professora (comprensió auditiva), es pot procedir de la mateixa manera que després de la lectura oral i es poden comparar els resultats obtinguts d'una manera i d'una altra.

El mètode de valorar la comprensió a partir de l'explicació té avantatges sobre la contesta de preguntes, perquè en aquest cas és l'alumne qui estructura el text per explicar-nos-el, amb la qual cosa es pot veure si s'ha copsat la idea principal o només el detalls, si s'explica desordenadament o si reflecteix l'estructura que el text tenia, si en fa una síntesi personal o si l'exposa seguint la mateixa seqüenciació, si hi ha inclòs dades que no hi figuraven (això pot demostrar un pensament deductiu actiu) o si té capacitat per retenir la informació llegida.

Cada ensenyant observa en quin nivell de lectura es troba l'estudiant.

AE	AN	AS	NA
Lectura autònoma Assoleix molt bona comprensió sense cap tipus d'ajut.	Lectura autònoma educativa Assoleix bona comprensió amb alguna ajuda, poca.	Lectura educativa Assoleix comprensió amb ajuda	Lectura de frustració Ni amb ajuda no arriba a comprendre.

Després de la lectura silenciosa es pot seguir lectura silenciosa es pot seguir el mateix procés, de síntesi o de qüestionari, o bé proposar la relectura de fragments amb un subjectius definits:

- Observar l'habilitat per llegir superficialment tot cercant informació correcta.
- Mesurar l'habilitat per llegir amb una finalitat específica i detenir-se un cop assolida
- Establir l'índex d'habilitat per aprofitar la lectura prèvia en silenci per millorar la fluïdesa lectora.

A través de la relectura oral (en veu alta) es veu al capacitat de flexibilització per localitzar informacions sobre unes determinades preguntes i obtenir dades referents a les dificultats de comprensió aïllant-la de la memòria.

Els inventaris informals poden donar informació respecte a la capacitat de comprensió en àrees diverses (2n eix-llegir per aprendre), aporten informació qualitativa (més que no pas quantitativa) i ajuden a comprendre millor la manera com una lectora o un lector aborda la lectura. Els comentaris previs, la lectura oral, l'avaluació de la de la comprensió i la relectura oral són fonts valuoses de diagnòstic. L'eficàcia depèn de si la mestra o la professora ha comprès la naturalesa del procés lector i si està d'acord amb un instrument de diagnòstic tan flexible com és aquest.

Per acabar, volem manifestar que l'avaluació s'ha de fer en una situació que afavoreixi l'aprenentatge i la motivació, o sigui, que ha de quedar plenament integrada dins l'activitat escolar i ha de reflectir les metodologies emprades per a l'ensenyament.

L'aprenentatge de la CL no pot resultar de la simple transmissió de coneixements, sinó que suposa la construcció, estructuració i generalització d'aquests coneixements per part de l'alumnat en contextos cada vegada diferents, cosa que suposa per part del professorat activació de coneixements anteriors, la inducció guiada per a la construcció de nous coneixements i la jerarquització i la consolidació. Creiem, doncs, que aquest model



d'ensenyament-aprenentatge de la lectura requereix que l'avaluació hi estigui integrada com un instrument més de planificació i gestió, i no pas com una simple recollida de dades comparatives.

L'exercici dels diferents tipus de processos implicats en la lectura està lògicament condicionat per la "situació de lectura" i el fet de ser "una prova" moltes vegades en condiciona el resultat, per la qual cosa aquestes activitats avaluatives han de ser proposades com a tasques o reptes de classe, i han de ser per a les mestres i professores un element més d'informació a les moltes observacions que fem en la nostra intervenció diària.

Proposem, doncs, una avaluació formativa, que parteix d'unes dades inicials, que ens poden facilitar les activitats avaluadores descrites o altres proves que puguem dur a terme i que ens ajudin a establir uns objectius específics, de manera que es faci possible reajustar l'ensenyament a la situació concreta del nostre grup d'alumnes.

Aquesta concepció dinàmica de l'avaluació en permetrà seguir l'evolució dels estudiants i, el que és més important, els ajudarà a activar i adequar els coneixements adquirits a través de la lectura a totes les dimensions de la seva vida, integrant la lectura als seus processos de pensament i de comunicació.

5. RESUM DE L'EIX LLEGIR PER APRENDRE (TENIR COMPETÈNCIA INFORMACIONAL) I ESTRATÈGIES

5. 1. Concepte

Què s'entén per llegir a les àrees, la lectura d'estudi i per competència informacional? L'adquisició d'habilitats i destreses per localitzar, avaluar, organitzar, usar i comunicar la informació de forma efectiva tant per resoldre problemes, com per l'aprenentatge al llarg de la vida.

La competència informacional implica totes les àrees de currículum; contempla els continguts de la formació d'usuaris de biblioteques o punts d'informació; té relació amb el currículum, amb les competències transversals, que són la base del desenvolupament personal, i amb les que construeixen el coneixement, entre les quals cal considerar:

- les comunicatives per comprendre i expressar la realitat (lingüística, audiovisual, artística i cultural)
- les metodològiques que activen l'aprenentatge (matemàtica i d'aprendre a aprendre)
- les relatives al desenvolupament personal (autonomia i iniciativa personal)

Utilitza diferents suports; oral, imprès, audiovisual, digital... i correspon a l'aprenentatge a través de la lectura entès com:

- la capacitat de cercar, comprendre i assimilar textos amb una finalitat investigadora concreta.
- la capacitat de discernir críticament la informació vehiculada per textos de diferents tipus i registres.
- l'aprenentatge de la gestió del coneixement.

Suposa una lectura extensiva i implica totes les àrees del currículum i requereix formació entesa com l'adquisició de les eines, tècniques i metodologies de les diferents formes d'accés, tant a la lectura com a font d'informació, com a la lectura com a font de gaudi.

5. 2. Objectius

- Progressar en la lectura com a eina d'aprenentatge i com a via d'accés al coneixement.
- Adquirir la competència bàsica en el tractament de la informació i la competència digital.
- Formar usuaris de biblioteca, per gaudir, informar-se i aprendre contínuament.
- Ajudar a formar alumnes més autònoms i amb iniciativa.

5. 3. Estratègies i activitats

El professorat ha de promoure activitats que convidin els alumnes a cercar i tractar la informació. Cal programar de manera sistemàtica i progressiva, perquè no es converteixin en aprenentatges aïllats i arbitraris; aquesta metodologia permet avançar en el domini del mètode científic, com a capacitat per a comprendre la realitat, interpretar-la i poder i saber-hi interactuar.

El procés didàctic ha de plantejar:

- activitats i projectes en què l'alumnat s'enfronti a situacions concretes
 - resolgui problemes (ABP)
 - construeixi productes reals utilitzant els coneixements i les habilitats adquirides
- Perquè l'alumnat progressi en la competència informacional també necessita desenvolupar les següents destreses de la competència lectora:
- comprendre allò que llegeix, escolta o veu.
 - identificar el que no entén.
 - treballar el vocabulari pertinent.
 - saber extreure la informació rellevant, tot distingint la idea principal i les secundàries.
 - ser capaç de resumir o sintetitzar la qüestió plantejada.
 - seleccionar paraules clau.
 - classificar per temàtiques comunes.
 - consultar diccionaris, enciclopèdies, webs...

Basant-nos en els treballs de Glòria Durban i Anna Blasco sobre competència informacional, tot treball ha d'incloure les tres fases:

- cerca de la informació: plantejar, localitzar i recuperar
- tractament de la informació: analitzar, interpretar i manipular
- comunicació del coneixement: crear, compartir i aplicar

En la fase de cerca de la informació cal distingir les diferents modalitats que podem trobar:

- **La cerca guiada** fa referència a activitats en què les fonts d'informació han estat filtrades prèviament de manera que l'alumnat s'hi pot adreçar de forma directa per seleccionar la informació que necessita. És útil per iniciar-se en cerques. Exemples d'aquesta classe de cerca serien les WebQuest, caceres del tresor, etc., o bé cerques en què donem directament els recursos específics.



- **La cerca lliure pautada** fa referència a activitats en què les fonts d'informació i l'estratègia de cerca no han estat acotades prèviament. L'alumnat s'adreça directament a les fonts, però seguint unes pautes clares i uns coneixements específics que l'ajuden a desenvolupar criteris de selecció propis.
- **La cerca lliure autònoma** és la que pot dur a terme l'alumnat de manera eficaç i sense necessitat de pautes ni criteris previs, perquè aquests ja han estat assolits.

Amb el nostre alumnat treballarem de manera combinada i gradual **la cerca guiada** i **la cerca lliure pautada** a primària i els primers dos cursos de secundària, amb l'objectiu que durant els dos darrers cursos de secundària puguin ser competents en dur a terme cerques lliures autònomes. Si algun grup dels primers cursos de secundària manifesta prou autonomia i capacitats es pot iniciar en la cerca lliure.

(Veg. la web "*Competència informacional a l'aula*", que facilita l'aplicació d'aquesta metodologia: <https://sites.google.com/a/xtec.cat/cinfo-aula/competencia-informacional>)

ACTIVITATS

ELS PROJECTES INTERDISCIPLINARIS (se'n fan a tots els cicles, tant de primària com de secundària): p. ex. CONFERÈNCIES, ITINERARIS SOCIAL I NATURAL, ITINERARI CIENTÍFIC, TREBALL DE RECERCA DE 4T d'ESO

Segons el currículum, un projecte interdisciplinari és la programació entre diverses àrees dins d'una metodologia de projectes de treball. Cada grup classe durant el curs escolar elabora com a mínim un projecte interdisciplinari de caire competencial sobre un aspecte de la realitat, amb activitats que requereixen l'aplicació de coneixements de diverses àrees, en què s'aplica la metodologia de recerca tenint en compte les pautes indicades a l'apartat anterior.

A CI/CM/CS/ESO hi ha projectes seran col·lectius que s'alternen amb projectes individuals, en petit grup, etc. I per als alumnes (del curs que siguin) que arriben a el centre amb un desconeixement de la llengua catalana es valorarà la conveniència o no d'elaborar un projecte en aquest nivell.

TASQUES I ACTIVITATS DE CERCA I TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ A L'AULA

Tasques d'aula en què l'alumnat ha d'aconseguir un objectiu (producte) i en què durant el procés per arribar a aquest objectiu cal que cerqui informació. Aquestes tasques tenen més o menys extensió, segons la l'objectiu i l'alumne ha de prendre decisions de selecció de la informació, organització i planificació, poden partir tant per part de la iniciativa de la mestra o professora com per part de l'alumnat i se'n poden fer a tots els nivells i a totes les àrees.

PROJECTE DE LA SETMANA CULTURAL/ EIX TEMÀTIC

Tot el centre s'involucra en un projecte comú que té com un dels objectius fomentar l'hàbit lector de l'alumnat tot treballant un tema determinat. Es realitza un projecte durant la setmana cultural per a cada curs escolar (ESO), s'organitza des dels diversos Equips Docents i hi participa tot l'alumnat; generalment es relaciona el tema amb diferents àmbits: la ciència, la música, els jocs, la cuina, personatges de contes...

La duració del projecte acostuma a ser de dos a tres dies, implica diferents àmbits, tutoria, biblioteca, aula d'informàtica, aula de ciències, tallers de plàstica... segons el projecte i amb l'objectiu de crear algun producte, revista, exposició, pel·lícula, pòsters (digitals o en paper) etc., generalment s'inicia amb una presentació/motivació a l'alumnat i es treballa pels volts de de Sant Jordi.

Amb aquests projectes es fomenta la lectura de tot tipus de textos, tant impresos com digitals i s'hi inclouen activitats que impliquen investigar, buscar informació, seleccionar-la processar-la i comunicar-la.

El temes estan relacionats amb el currículum escolar i durant la festa Setmana Cultural es fa la presentació a la comunitat i alguns alumnes de cada classe exposen el seu treball.

CONFERÈNCIES (primària) /EXPOSICIONS (secundària) TEMÀTIQUES

Durant el curs l'alumnat realitza diverses conferències/exposicions (segons el curs) temàtiques realitzades des dels grups classe en diverses matèries. Es realitzen de P3 fins a 4t d'ESO.

P3: la meva família.

P4: expliquen un conte.

P5: tema lliure.

1r: els aliments.

2n: els oficis. Els alumnes escullen l'ofici de què volen parlar.

3r: el poble. Els alumnes es reparteixen els llocs d'interès del poble.

4t: les comarques de Catalunya.

5è: les cultures antigues, en català i una altra de tema lliure, en castellà.

6è: dues, de tema lliure, en català i castellà.

De P3 fins a 4t, preparen les exposicions a casa, amb la família.

A partir de 1r de primària, les fan en grup per potenciar el treball col·laboratiu. A 5è i a 6è, les preparen a l'escola, en grup o individualment, i la família les supervisa. De 1r a 4t d'ESO es fan exposicions a diferents matèries, per exemple, a Llengua i literatura castellana, a 1r i a 2n d'ESO presenten un tema que escullen ells. Els alumnes llegeixen articles relacionats amb la matèria i preparen les seves exposicions, en grup o individualment, segons el cas.

Tot i que el professorat proposa una llista de temes, sempre s'està obert a integrar-hi qualsevol esdeveniment de l'actualitat o sol·licitud. Exemples: sostenibilitat, el covid-19, Mercè Rodoreda, els oficis, la primavera, etc., per ta les quals l'alumnat s'ha de documentar i ha de practicar la lectura per aprendre.

EXPLOREM LA BIBLIOTECA DE L'IE (formació d'usuaris)

Activitat que realitzen tots els alumnes durant CI/CM/CS amb l'objectiu de formar-se com usuaris de biblioteca per gaudir, informar-se i aprendre contínuament.

A CI/CM/CS es dedica una sessió durant l'any per conèixer què és una biblioteca i a on poden trobar els documents. Aquesta sessió està dinamitzada pels tutors.

A ESO es dediquen tres sessions de l'optativa Club de Lectura, una hora per trimestre, impartides per la professora de la matèria i es treballen continguts com:

- Tasques del bibliotecari



- Sistema de classificació decimal CDU
- Les signatures
- L'ordenació alfabètica
- Fonts d'informació
- Cerques al catàleg Aladí (Catàleg de la xarxa de biblioteques de la Diputació de BCN)
- Etc.

DIVERSES ACTIVITATS DES DE LA BIBLIOTECA DE L'IE

A dins de l'horari lectiu des de P3 fins a 6è es destina una hora setmanal a assistir a la biblioteca de l'escola. L'hora es distribueix de la següent manera: la primera mitja hora es fa modelatge lector explicant un conte (en català o en castellà) i la segona mitja hora es destina a servei de préstec i consulta de llibres. També es contempla el servei de préstec per casa o per la classe. Pel que fa al servei de préstec de la classe, els alumnes en canvien els llibres cada setmana; cada alumne escull un parell de llibres per a la biblioteca de classe.

Els padrins lectors també usen els llibres de de la biblioteca, si volen.

Tots els cursos disposen d'una sessió setmanal per anar a la biblioteca escolar on es duen a terme activitats per fomentar l'hàbit lector, conferències temàtiques, padrins lectors, lectures compartides, maletes viatgeres (infantil, 1r i 2n), el personatge de la castanyera explica el conte tradicional a P3, P4 i P5, préstec de llibres, etc.

Les altres activitats que impliquen que l'alumnat visiti la biblioteca escolar, investigui, utilitzi fonts d'informació per tal d'arribar a descobrir i solucionar el repte que se li proposa poden variar segons l'any. Exemples: el personatge misteriós, investiguem, biblioenigma, preparem una exposició, etc.

LA BIBLIOTECA EN HORARI EXTRAESCOLAR

La biblioteca de l'edifici de primària és oberta, una hora cada tarda, per tal que els alumnes puguin accedir-hi lliurement tant per llegir com per fer recerques d'informació, investigar consultant els llibres com a través d'internet.

Es decideix realitzar aquest servei donat que el municipi no disposa de biblioteca pública i l'objectiu és fomentar que l'alumnat utilitzi aquesta biblioteca.

Horari d'obertura de la biblioteca l'escola de primària cada dia de 17.00 a 18.00, excepte el dimecres, que és de 15.00 a 18.00 h. Aquesta hora va a càrrec d'una persona que està contractada per l'ajuntament, en el cas de l'edifici de l'escola, és la conserge, que s'encarrega de dinamitzar l'espai també amb activitats alternatives a la lectura.

Pel que fa a secundària, la nostra proposta és que es pugui obrir l'espai com a primària, o com a mínim les tardes que tenen o que no tenen classe (cal que ho valori l'equip directiu per veure a qui es pot contractar). Es podria fer l'obertura els dies que no hi ha classe a la tarda, els dilluns, els dimecres i els divendres, de 15.00 a 17.00 perquè puguin anar a l'espai per a poder llegir o per a fer treballs en grup o bé que es pugui obrir el dimarts i el dijous, dies en què els alumnes ja són a l'institut i podrien aprofitar per quedar-se a l'edifici per per ús de l'espai.

L'acollida matinal dels alumnes de P3 a 6è es fa a l'espai de la biblioteca, temps durant el qual els alumnes també en poden fer ús.

VISITA A LA BIBLIOTECA PÚBLICA DE MOIÀ (formació d'usuaris i gust per la lectura)

Es fa una visita, com a mínim, a la biblioteca pública a cada curs de 1r d'ESO.

S'acorda realitzar, com a mínim una visita a la biblioteca pública de Moià, a 1r d'ESO, i s'estableixen les següents activitats:

CURS	TIPUS ACTIVITAT	OBJECTIUS
1r d'ESO	Primers passos a la biblioteca Descobrim la biblioteca	- Donar a conèixer la biblioteca i els serveis que ofereix - Donar a conèixer el funcionament de la biblioteca - Donar a conèixer l'equipament general de la B. - Iniciar-se en la recerca a través de la B. virtual - Realitzar cerques a través del catàleg. - Fomentar la lectura.

S'ha de tenir en compte que són activitats⁵ que creiem que han d'haver realitzat tots els alumnes quan acabin l'últim curs d'ESO.

PROPOSTA DE 30 MINUTS DE LECTURA DIÀRIA A PRIMÀRIA I A SECUNDÀRIA

La proposta dels 30 minuts de lectura una activitat que permet treballar des de la lectura per aprendre (la lectura d'estudi de les àrees) amb l'objectiu de millorar la competència lectora dels alumnes en totes les àrees, fins al gust per llegir, en funció del format que es donés a aquesta activitat.

Cada grup-classe dedica 30 minuts diaris a la lectura (a primària) i 30 min. per matèria i setmana, en cada matèria del currículum, per tal de poder millorar la compensació lectora dels conceptes de cada àrea; cal que es treballi a tots els cursos.

Si a aquesta activitat se li vol donar un caire més lúdic, l'opció B és que formi part del 3r eix, del gust per llegir i aleshores, amb l'objectiu de promoure el gust per la lectura i aleshores podria fer-ser durant els primers 30 minuts de l'horari escolar, de manera que des de la direcció del centre s'hauria de recalculer l'horari de l'alumnat per tal de d'aconseguir aquests 30 minuts diaris que es restarien de l'horari de les matèries de cada dia en qüestió, de manera que l'afectació a cada matèria seria mínima, en canvi, el benefici per a totes, màxim. (veure proposta concreta a l'annex).

Orientacions per a les famílies per fomentar la lectura per aprendre

- Llegir o llegir amb ells o elles allò pel que sent curiositat: contes, anuncis, explicacions en productes...
- Llegir-li o llegir amb ell horaris, resums de capítols de dibuixos animats, instruccions de jocs...
- Ajudar-los en la recerca d'informació per a treballs.
- Fer-li llegir en silenci i demanar-li que ens ho expliqui.
- Opinar sobre lectures compartides.

⁵ Tot això pot quedar modificat i/o ampliat segons l'oferta de serveis que faci cada curs escolar la biblioteca pública

5. 4. Avaluació

En aquest segon eix, llegir per aprendre, és inevitable parlar de la metacomprensió, és a dir, la capacitat per conèixer els mecanismes d'assimilació i control dins del procés d'aprenentatge, per tal d'assolir l'objectiu que la lectura proporcioni aprenentatge i que l'alumnat en qüestió pugui autoregular-se. Per tant, en aquest punt hem de desfonetitzar l'acte de la lectura, entendre'l com a lectura mental, per tal que el circuit ulls-ment sigui com més ràpid millor i perquè tota l'atenció vagi dirigida cap a la comprensió.

En el treball en petits grups o bé en el fet individualment, podem anar donant les tècniques que ajudaran l'alumnat a solucionar les dificultats, i a la vegada els aniran fent conscients dels seus propis mecanismes de control per captar el sentit i així aplicar-los autonomament.

Quan es trobin amb una dificultat de comprensió, els hem d'ensenyar a rellegir el paràgraf o a continuar per trobar-ne el sentit més endavant; a suplir el significat d'algunes paraules per unes altres de més conegudes, o a imaginar el contingut mitjançant imatges mentals que puguin aproximar-ne la comprensió.

Quan el text tingui paraules desconegudes per ells, els hem d'ensenyar a continuar llegint per veure si el sentit queda aclarit en el mateix text, a comentar-les entre ells perquè algú n'aclareixi el significat, o a buscar-les al diccionari.

Els hem d'esperonar que es formulin hipòtesis que han de confirmar o no en els paràgrafs posteriors,

Els hem d'ensenyar a inferir aspectes de la lectura a partir de petits detalls o dels indicis que proporciona.

Els hem de mostrar la manera de fer gràfics que esquematitzin la situació.

Els hem d'acostumar que donin importància als indicadors gràfics que poden assenyalar la importància que l'autor o l'autora ha volgut donar a un aspecte.

Els hem d'ensenyar que si trobem punts que no podem aclarir durant la lectura és bo que els anem a buscar-ne la significació per altres mitjans (cerca i tractament de la informació).

Els hem de fer sensibles perquè siguin capaços d'adonar-se quan es perden en els seus propis pensaments i que tinguin algun recurs per tornar al fil d'allò que llegien.

Si comentem aquests aspectes col·lectivament, els uns es beneficiaran de les estratègies dels altres. Els docents podem explicar les estratègies que a nosaltres ens van bé i així les seves reflexions poden anar fent-se autoreflexions, ja que a mesura que cadascú vagi apropiant-se d'aquests mecanismes, podrà utilitzar-los incrementant la capacitat de gestió en el seu propi aprenentatge i l'eficàcia serà superior a la que suposa limitar-se a seguir esquemes estereotipats fent exercicis que queden més o menys allunyats de les necessitats de cadascú.

Una manera de millorar la comprensió i exercitar el pensament crític i que alhora ens serveix pel tipus d'avaluació formativa que continuem proposant consisteix en interaccionar amb l'alumne durant el procés lectora, en el transcurs del qual la mestra o professora ha de ser la incitadora de preguntes com: "com ho has sabut, això?", què creus que passarà?, cosa que fa que els nois i les noies es vagin capacitant, al seu torn, de poder-se les plantejar, també, i siguin els companys i fins i tot els docents qui les responguem.

Sovint el desinterès per la lectura, les sensació que no s'entén allò que es llegeix, ve donat per la manca d'implicació personal i per la falta de mitjans per entreveure el significat. Però a mesura que cadascú participa directament en la seva pròpia anàlisi del problema, i comprova que té mitjans per resoldre dificultats concretes, avança en aquest procés, que és eminentment personal.

Cal pensar que no hi ha una via única d'accés a a la llengua escrita i que l'escola ha de proporcionar maneres de millorar el procés per intriduir-se'hi, establint pont entre les fonts d'informació i el pensament i el llenguatge infantil, ampliant i diversificant al màxim els mitjans. Per això és imprescindible, en qualsevol edat, que l'alumne participi dels objectius que s'han d'aconseguir, i que per ell siguin clars i assequibles.

Un diari d'aprenentatge que pot anar escrivint l'alumnat com a resitre dels seus propis avenços és un bon estímulo i alhora un excel·lent eina d'autoavaluació; l'explicació per escrit d'allò que es proposa millorar, la revisió d'aquestes propostes, juntament amb les mestres o professores, estem convençuts que ajudarà l'alumnat amb la seva autonomia lectora.

Tot seguit proposem un tipus de quadern personal en el qual intervenen docent i alumne/a en l'anotació de dades, propostes, accions que es determinen conjuntament, que facilitarà una avaluació formativa interactiva en què l'alumne o alumna se sent ajudat per millorar el seu procés lector⁶.

EINES D'AVUACIÓ

QUADERN DE LECTURA PERSONAL⁷

INICI DE CURS

- Has llegit durant l'estiu?
- Quins llibres?
- T'agrada llegir?
- Quins tipus de llibres t'agraden més?
- Creus que a casa teva els agrada llegir? (pares, germans, etc.).
- Tens llibres per a tu a casa, a la teva habitació?
- Acostumes a llegir:
 - Cada dia
 - Alguna vegada
 - Només quan toca de deures
- Acostumes a entendre el que llegeixes?
- 1a gravació. Grava't llegint amb veu alta un tros que t'hagis preparat. Escolta'l. Anota aquí com creus que has llegit, allò que has fet molt bé, allò que vols millorar. Després comenta-ho amb la mestra/professora).

LLIBRES LLEGITS DURANT EL CURS

Cal reservar una pàgina per a cada llibre. (S'ha de deixar una quantitat prudent de pàgines en blanc.)

⁶ Aquest exemple ha de poder ser modificat per adaptar-lo a cada edat. El que es presenta és adequat per a l'alumnat de CS de primària i dels dos primers cursos d'ESO.

⁷ Avaluació de la comprensió lectora. Sèrie didàctica. Ed. Graó.

En aquesta pàgina hi ha de figurar:

- Títol, autor
- Opinió
- El recomano?
- Per què?

Hi pot figurar:

- editorial, etc.
- Dibuix o descripció dels protagonistes (depenent de l'edat).
- Vinyetes que resumeixin l'argument de llibre.
- Petit resum
etc.

COM VA LA LECTURA?

Aquest apartat pot anar-se omplint diverses vegades durant el curs. Ho pot fer l'alumne/a individualment o amb suport de la mestra o professora.

- Llegeixes cada dia a casa?
 - Sí, perquè m'agrada molt.
 - Sí, perquè sa m'hi he acostumat.
 - No llegeixo gaire, no m'agrada gaire.
 - No trobo llibres que m'agradin.
 - Llegeixo molt si un llibre m'agrada, però si no...
- 2a gravació. Grava't llegint amb veu alta un tros que t'hagis preparat. Escolta'l. Anota aquí com creus que has llegit, allò que has fet molt bé, allò que vols millorar. Després comenta-ho amb la mestra/professora). Comentari de la segona gravació.
- M'he proposat alguna cosa per millorar la meua lectura? (especifica si és una proposta que comporta l'ajuda dels docents, d'alguns companys de la classe, etc., cada quan es revisarà, etc.)

APROFITAMENT DE LES LECTURES DE CONSULTA

- Fas servir llibres, pàgines web, per preparar els teus estudis i les teves conferències?
- Aprofites els dibuixos i les fotografies per entendre què diuen? Els interpretes o acostumes o trobar-los massa difícils? (explica-ho).
- Has trobat llibres o pàgines web que t'hagin servit molt i que vulguis recomanar-los?
- Vas a alguna biblioteca a buscar llibres de consulta que t'ajudin a ampliar temes que tractem a classe o bé cerques a internet lectures que t'ajudin a ampliar temes que tractem a classe?
- Fas servir els índexs per trobar més ràpidament la informació que vols?
- T'agrada cercar informació per ampliar coneixements?
- Quin temes t'agraden més?
- Quins temes són els que trobes més difícils?

FINAL DE CURS

- Comenta globalment com t'ha anat la lectura durant el curs: quantitat de llibres llegits, millora del gust per la lectura, propostes que han estat encertades per aconseguir allò que es pretenia, recomanacions a altres companys i d'altres companys i companyes per millorar algun aspecte.

Aquest **QUADERN DE LECTURA PERSONAL** (de l'eix llegir per aprendre), és complementari a les proves de què hem parlat en el primer eix (saber llegir), els **ITINERARIS DE LECTURA, LES REPRESENTACIONS INTERPRETATIVES VERBALITZADES, les TÈCNiques D'AVAlUACIÓ INFORMAL DE LA LECTURA** i és complementari, també de les observacions que el docent ha d'anar anotant respecte l'actitud de cada alumne envers la lectura (en els cursos de primària) i com hem dit anteriorment, envers la fluïdesa lectora (en els cursos de secundària) de la qual també en passem una pauta rúbrica per a l'avaluació.

RÚBRICA D'OBSERVACIÓ D'ACTITUD LECTORA (PRIMÀRIA)				
	3	2	1	0
	AE	AN	AS	NA
Concentració	No es distreu gens.	Es distreu una mica.	Es distreu amb facilitat.	Li costa molt concentrar-se.
Seguretat	Es mostra molt segur/a quan llegeix en veu alta.	Es mostra segur/a quan llegeix en veu alta.	Es mostra poc segur/a quan llegeix en veu alta.	Es mostra insegur/a quan llegeix en veu alta.
Entusiasme i gaudi	Es mostra molt entusiasmada i demostra que gaudeix molt quan llegeix en veu alta.	Es mostra entusiasmada quan llegeix en veu alta i en gaudeix.	Es mostra poc entusiasmada quan llegeix en veu alta i no se'l veu gaudir.	Es mostra desentusiasmada quan llegeix en veu alta i se'l veu patir.
Interès	Demostra molt interès per la lectura i no cal motivar-lo gens.	Demostra interès per la lectura i li agrada que el motivin.	Demostra poc interès per la lectura i cal motivar-lo una mica.	No demostra gens d'interès per la lectura i se l'ha de motivar constantment perquè llegeixi.
Tipus de llibres	Amb el text adequat per l'edat.	Amb poca quantitat de text i còmics	Amb moltes imatges i lletra molt gran.	No li interessa cap tipus de llibre.

RÚBRICA D'AVAlUACIÓ I D'AUTOAVAlUACIÓ DE FLUÏDESA LECTORA (AMB L'ÀUDIO DE LA MEVA

LECTURA) (SECUNDÀRIA)

	3	2	1	0
	AE	AN	AS	NA
1. Lectura expressiva	1. Quan llegeixo se m'entén perfectament i sóc capaç d'expressar els sentiments i emocions que transmet el text.	1. Se m'entén, però en algun moment no pronuncio d'una manera clara. Intento donar èmfasi a allò que llegeixo i ser expressiu/-va.	1. Se m'entén poc, faig una lectura monòtona, no gaire expressiva, amb poca emoció i poc sentiment.	1. No se m'entén, faig una lectura monòtona, sense emoció ni sentiment; semblo una veu digitalitzada (d'ordinador).
2. Signes de puntuació	2. Respecto tots els signes de puntuació, i entono perfectament les exclamacions i les interrogacions.	2. Esporàdicament no fas correctament alguna pausa necessària per a una correcta lectura del text.	2. No respecto alguns dels signes de puntuació i conseqüentment no faig les pauses necessàries i tampoc no llegeixo correctament exclamacions ni interrogacions.	2. No respecto els signes de puntuació pel que fa a les pauses necessàries i no llegeixo exclamacions ni interrogacions.
3. Fraseig, ensordiments i sonoritzacions	3. Llegeixo molt fluïdament, i amb correcció independentment de si les frases o paraules són curtes o llargues, i pronuncio amb total correcció els ensordiments i les sonoritzacions dels sons /s/ i /z/.	3. Les oracions curtes no em presenten cap problema, però en les més llargues no tinc una lectura tan fluida i m'entrebanco. En general ensordeixo i sonoritzo els sons /s/ i /z/ quan cal.	3. En algunes paraules m'entrebanco, em salto alguna paraula i tinc algunes dificultats per distingir quan he de pronunciar els sons sords i sonors /s/ i /z/.	3. Continuament m'entrebanco i em deixo moltes paraules i no pronuncio correctament els sons sords i sonors /s/, /z/, ja que normalment ensordeixo totes les sonores o sonoritzo les sordes.
4. Ritme de lectura	4. Ràpid, fluid i clar.	4. Bastant ràpid i força fluid.	4. Llegeixo tirant a lent/a.	4. Llegeixo molt a poc a poc.

És important que les mestres i les professores coneguem les habilitats lectores de l'alumnat, ja que possibiliten una bona mecànica i faciliten la lectura, sempre i quan no es consideri la mecànica com una etapa prèvia a la lectura comprensiva, ja que lectura comprensiva i mecànica han d'anar íntimament lligades des del començament del procés lector per tal d'assegurar un aprenentatge significatiu en totes les seves dimensions (COMPRESIÓ LITERAL, INFERENCIAL I CRÍTICA).

Així, el domini mecànic de la lectura i la velocitat lectora que s'arribi a adquirir han d'anar directament encaminades a la finalitat essencial de la lectura, que és la capacitació del seu significat, atès que l'objectiu més important en la formació de la persona lectora és sempre el de dotar-la de mitjans per comprendre els textos.

Tot el que hem exposat fins ara és una part dels múltiples aspectes que es poden treballar entorn de la comprensió lectora, que el format PLEC, que en cap cas no és una tesi doctoral, no pot recollir al cent per cent, tot i que us remetem en la bibliografia recomanada a

autors que per la seva solvència en la concepció i la pràctica pedagògiques, aproten idees i activitats molt adequades per ser aplicades a l'aula i desenvolupen més amplament conceptes que hem tractat en el plec de l'IE de Castellterçol.

Els camins del coneixement són illimitats, passem-los amb els nostres alumnes per ajudar-los a anar més lluny encara.

6. RESUM DE L'EIX EL GUST PER LLEGIR (ADQUIRIR EL PLAER PER LA LECTURA) I ESTRATÈGIES

6. 1. Concepte

“Estimo les lletres que formen els mots, i els llavis que els diuen, i el cor que els entén... perquè als mots hi ha l'ànima de tota la gent.”

Joana Raspall (1997)

Aquestes paraules de la Joana Raspall ens parlen de la importància de l'aprenentatge de la comunicació en el *Currículum i orientacions del segon cicle d'educació infantil*, editat el juny del 2016, on també s'hi llegeix literalment:

“És important que el mestre fomenti el gust per la lectura amb textos literaris rics i adequats, des del modelatge, l'acompanyament i la lectura dialògica, la lectura en veu alta, la representació teatral, etc.

La lectura d'un conte o text literari hauria de ser una pràctica gairebé diària a l'aula d'infantil. I, sobretot, l'adult ha de tenir generositat oral, regalar lectures que incitin i estimulin la curiositat per la literatura. Les manifestacions literàries ajuden a reconèixer i a percebre que la llengua és un instrument d'aprenentatge, de representació, de comunicació i de gaudi.

Després de sortir de l'etapa de gaudi infantil entrem al *Currículum d'educació primària*, en l'edició del gener de 2017 on també llegim que es promou el **“gust per la lectura i l'escriptura de textos literaris”** i en diu **“els textos s'han de presentar en diferents suports (impresos i digitals) i formats (continus, discontinus i multimodals) per promoure el gust per la lectura i el llegir per aprendre”**.

I sense ni adonar-nos-en ens endinsem en la dimensió literària, descrita al *Currículum d'educació secundària obligatòria*, en la 1a edició del desembre de 2019 en que se cita que **“Els alumnes haurien de ser capaços d'escoltar, llegir i comprendre, de forma guiada, fragments adaptats d'obres literàries en totes les llengües d'estudi, també en llengua estrangera, de complexitat lingüística moderada, properes als propis gustos i aficions”**.

És ben sabut que els gustos i les aficions de l'alumnat són alguns dels elements que més motiven a l'aprenentatge. Todt⁸, per exemple, enumera les condicions que s'han de donar perquè l'alumnat senti interès per una matèria i, entre elles especifica la proximitat al jo; per tant qualsevol temàtica relacionada amb el gust i afició personal dels alumnes ens podria valer per afavorir el gust per la lectura, entès com l'adquisició d'un hàbit basat en el

⁸ TODT, E., *La motivación*, Barcelona: Herder, 1994, pàg. 163

gaudi, com a descobriment d'unes il·limitades possibilitats d'oci, i com a expressió i formació del gust personal i del desig lector propi que suposa una lectura en llibertat tant a primària i com a secundària, que conformen el tercer eix de la dimensió literària de qualsevol pla lector.

6. 2. Objectius

- Accedir a la lectura com una activitat del lleure i com a expressió i formació del gust personal i del desig lector propi.
- Motivar, potenciar i estimular l'hàbit de la lectura i ajudar a formar el gust personal perquè l'alumnat sigui capaç de gestionar el propi oci.
- Estimular el coneixement de la literatura infantil i juvenil.
- Incrementar l'ús de la biblioteca escolar i la biblioteca pública.
- Fomentar un entorn favorable envers la lectura dins l'àmbit escolar/familiar per afavorir l'hàbit lector de l'alumnat.

6. 3. Estratègies i activitats

Com diu el mestre Jaume Centelles a *Llegir és créixer*, "Borges afirmava que una biblioteca és una porta oberta al temps i Sara Thomson imagina que un dia un llibre s'obre girant sobre frontisses silencioses i un lloc que mai abans no havies vist et dona la benvinguda. I, és clar, es tracta d'això, d'obrir portes o finestres, de viatjar per paisatges escrits anteriorment, de recórrer espais infinits, de trobar els tresors que s'amaguen a les planes dels llibres. Però per trobar aquests tresors cal disposar d'un bon mapa que tingui les indicacions precises, els camins correctament marcats.

Si volem que els nostres lectors que són els infants es trobin amb el llibre haurem de dissenyar estratègies que ho permetin perquè sinó correm el risc que obrin la porta equivocada, que passin de llarg, o pitjor encara, que no trobin el llibre.

La invitació a la lectura no és una tasca fàcil perquè no és quelcom que es pugui mesurar, no hi ha fórmules matemàtiques ni receptes màgiques que donin un resultat segur, i aconseguir que un infant s'afecioni a la lectura és una labor lenta però constant, perquè la lectura és un sentiment com tots els sentiments. I perquè aquest sentiment vagi entrant en la nostra vida cal tenir molta paciència.

A poc a poc i per contagi. Del que es tracta és de facilitar un entorn en el que el llibre i la lectura formin part de manera natural, quotidiana, de la vida escolar. A continuació exposarem algunes activitats que contribueixen a fomentar aquest gust tan plaent com és la lectura".

ACTIVITATS

Les activitats detallades a continuació s'han posat en marxa durant algun curs per tal d'aconseguir els objectius d'incentivar el gust de la lectura i incrementar l'ús de la biblioteca escolar o per bé que alguna (com consta en cada cas) encara és una proposta⁹ que està en el nostre imaginari i és un somni per complir.

BIBLIOTECA D'AULA

Cada aula de disposa d'un espai destinat a biblioteca; En aquestes biblioteques d'aula hi tenim llibres prestats per la biblioteca escolar, principalment de literatura infantil i juvenil, que els alumnes s'enduen i tornen setmanalment, durant el temps de visita a la Biblioteca de l'escola.

⁹ Proposta.



Totes les aules disposen d'una petita biblioteca d'aula (a infantil es disposa d'un racó destinat específicament a llegir, amb coixins i una catifa perquè els alumnes se sentin còmodes, i a primària les aules disposen de caixes de plàstic, per tenir-hi els llibres ben organitzats).

CREEM UN AMBIENT QUE CONVIDI A LA LECTURA

A la biblioteca hi dormen els llibres; si és agradable, si els llibres estan ben cuidats i les prestatgeries són obertes, estem creant les condicions perquè siguin despertats i llegits, ja que aquest és el millor ús que li podem donar.

Algun expositor on poder presentar novetats, una plantes ben boniques, els llibres ben ordenats, ben classificats, seients còmodes, cartells, etc., empenyen els infants a anar a buscar llibres.

LA MASCOTA DE LA BIBLIOTECA DE L'IE CASTELLTERÇOL, EL DRAC

El drac serveix de motivació en moltes de les activitats proposades des de la biblioteca, com ara l'hora del conte El drac ens envia missatges escrits, digitals, etc.

L'HORA DEL CONTE

Es dedica una sessió a l'explicació d'un conte, alternant rondalles populars amb contes clàssics i actuals. Per recolzar l'explicació s'utilitzen diferents mitjans, els llibres, la projecció d'imatges, audicions, titelles... (s'explica un conte setmanalment els divendres, de 16.45 a 17.00), les famílies estan convidades a participar d'aquesta activitat de lectura. Durant cada setmana el centre rep la visita d'una persona que explica un conte. Els mestres i personal no docent es presenten voluntaris unes setmanes abans i des de Direcció s'organitza l'horari.

BIBLIOPATI

Els alumnes poden anar a la biblioteca a l'hora d'esbarjo durant tots els dies de la setmana (ESO).

El professor o professora de guàrdia que es queda a dins és que s'encarrega de fer el servei.

Poden llegir, fer servir el servei de préstec, realitzar treballs escolars... És una activitat completament lliure que els ajuda a gestionar el seu propi oci.

PROPOSEM¹⁰ FER AUXILIARS DE BIBLIOTECA

Relacionat amb el bibliopati, proposem la formació d'alumnes com a usuaris autònoms. La biblioteca és seva, ells són qui en fan ús i els qui han de col·laborar en el seu manteniment i funcionament. Els nois i noies dels cicles mitjà i superior i d'ESO poden tenir l'oportunitat de ser auxiliars de biblioteca durant un període de temps preestablert de dues setmanes. Durant aquests dies aprenen a conservar l'ordenació dels llibres a les prestatgeries, repassen els conceptes d'alfabetització, atenen el servei de préstec a les hores en que aquest funciona, organitzen el servei de bibliopati, mantenen actualitzat el taulell de notícies, elaboren el concurs del mes i el joc del personatge misteriós.

És una obvietat afirmar que la participació dels alumnes en la gestió i organització de la

¹⁰ Proposta



biblioteca els està ajudant en la seva formació com a lectors. Hi ha, a més, un aspecte intrínsec en aquesta manera d'entendre la vida escolar en la que es potencien els lligams afectius amb l'espai i els llibres per complementar la idea d'aconseguir que la biblioteca sigui un dels eixos al voltant del que gira la vida intel·lectual i social de l'escola.

LECTURES OPTATIVES

De la mateixa manera que no donaríem un bistec a un nadó, haurem de triar les lectures adequades per a cada edat. Per a un infant de set anys serà complicat entendre una novel·la de Laura Gallego, posem pel cas.

Primer caldrà conèixer el llibre que posem a les seves mans, fullejar-lo, llegir-lo. L'aspecte de la coberta, les il·lustracions, el nombre de pàgines, el format, el tema, tot té la seva importància. La nostra experiència és capital, i si tenim dubtes sempre podem consultar els experts, els bibliotecaris, els altres infants.

La lectura ha de significar descoberta i ha d'arrossegar el nen o la nena a un esforç per comprendre, per desemascarar els misteris i els enigmes que ens proposen els autors. És per això que haurem de posar a mans dels infants aquells llibres que els submergeixin en l'aventura, aquelles lectures que propiciïn el contacte directe amb un text que ha de ser creat de nou, imaginat i viscut.

PER SANT JORDI EXPOSEM I PRESETEM NOVETATS

Exposem els llibres adquirits per la biblioteca que sovint coincideix en Setmana Cultural i Sant Jordi. Varia segons les demandes i el pressupost. Els nens i les nenes, des de 1r fins a 6è participaran a l'exposició. Hi ha anys en què aquesta activitat s'amplia a ESO.

Per l'adquisició de novetats es té en compte els suggeriments dels alumnes i el professorat.

Cada curs escolar es demana a la Biblioteca de Moià que ens cedeixi temporalment algunes novetats editorials per donar-les a conèixer als alumnes (matèries de l'àmbit lingüístic).

Els llibres nous adquirits per la biblioteca es presenten a l'alumnat dins la matèria de Llengua catalana i literatura i al Club de lectura. També en el mateix context es presenten els llibres que formen part de novetats de la Biblioteca de Moià.

TROBAR TEMPS DE L'HORARI PER ANAR A CERCAR LLIBRES

A l'horari setmanal es programen accions periòdiques que permetin el contacte amb els llibres. Algunes d'aquestes accions són:

- La frase de cada dia¹¹. A primera hora, en el moment de passar llista, es pot escriure a la pissarra, a sota de la data, un pensament, una frase o un vers que s'ha de llegir i comentar i ha de quedar anotat durant tot el dia.
- Els amics de la lectura, també anomenats "padrins de lectura", és una acció setmanal en la qual els alumnes de cicle superior comparteixen una sessió amb els infants de cicle inicial i els ajuden en el seu aprenentatge lector.
- Llegim (lectura lliure, estratègica, globalitzada, individual i momentània). Temps

¹¹ Proposa.



setmanal que tothom dedica a llegir allò que tria. Es tracta de valorar aquest moment important i silenciosos en el qual l'infant o adolescent té l'oportunitat de copsar la implicació dels mestres d'amor envers els llibres.

LES MALETES VIATGERES

Es tracta d'un material cedit pel CRP de Moià que consta de maletes, una per a cada cicle. L'activitat es realitza alternant els cursos escolars; així cada alumne treballa la maleta corresponent una vegada al cicle. Aquesta activitat es fa des de les tutories i té com objectiu promoure el gust per la lectura.

LA LECTURA AL CARRER EN VEU ALTA

Llegir en veu alta permet interioritzar molt millor el text, com si poséssim la banda sonora a una pel·lícula. Amb l'únic suport de la veu es poden recrear els ambients i diferenciar els personatges.

És convenient trobar moments cada dia per a la lectura en veu alta. Aquesta lectura la pot fer el propi mestre o l'alumnat. En el cas dels alumnes cal que la lectura estigui preparada d'antuvi, que l'infant hagi tingut uns dies per entrenar, per absorbir el sentit, per trobar-se amb la mestra i repassar el ritme, la intensitat, la musicalitat, els silencis, si cal. La mestra o professora que llegeix, o dramatitza, és un model per als infants i els joves, i ja sabem com n'és d'important tenir un model a copiar, una activitat que fem a les sessions de Llengua i literatura, per norma general, (a secundària).

VISITEM LA BIBLIOTECA DE MOIÀ I ENS EN FEM EL CARNET

La vida escolar no queda circumscrita a l'espai físic del centre. És bo conèixer altres realitats, compartir inquietuds, saber que formem part d'un tot anomenat poble o país. Per això, sempre que es pot des de l'escola afavorim les accions conjuntes amb d'altres centres educatius.

Així, amb la visita a la biblioteca pública de Moià cultivem la necessitat de descoberta dels infants, d'uns infants investigadors que van a la recerca de les respostes als innombrables dubtes. Organitzar visites periòdiques a la biblioteca permet que la coneguin i que s'habituin a tornar-hi amb els familiars, potser. Procurem fer d'una part d'aquesta visita un acte festiu, sense presses, on es pot remenar entre els prestatges, agafar un llibre i fullejar-lo, deixar-se seduir per un descobriment ocasional, asseure's, obrir un llibre i somiar, però també hi tenim programades unes activitats explicades en l'eix de la lectura per aprendre, en el sentit que van encaminades a la formació de lectors, explicada en el punt anterior.

OPTATIVA DE CLUB DE LECTURA

Tenir una biblioteca amb milers de llibres no pressuposa garantir lectors. Allò que de debò ens interessa no és la quantitat de llibres que hi ha a les prestatgeries sinó què fem amb els llibres. Una bona manera de presentar els llibres és a partir del joc. El joc permet una descoberta, un aprenentatge socialitzat i una conscienciació dels problemes reals a partir de les possibilitats expressives i creatives dels infants. Al club de lectura de 3r d'ESO organitzem algunes sessions que tenen el joc com a fil conductor de l'activitat lectora que s'organitza amb l'objectiu de compartir lectures i trobar punts de vista coincidents o no, al voltant dels temes que ens proposen els autors. S'organitza en una trobada setmanal i com que no tenim totes les lectures dels llibres que llegim a la nostra biblioteca, aconseguim alguns lots de llibres



a través del bibliobús.

ELS AUTORS ENS VISITEN. TROBADES AMB AUTORS

Són un estímul per al centre, el professorat i l'alumnat, per als quals, si realment treballen el llibre, quan es troben amb l'autor és una festa. L'experiència enriqueix tant els alumnes i mestres com els autors.

“És com una aventura que serveix per anar més enllà, que els alumnes lectors es plantegin què vol dir escriure, com és el procés de l'escriptura, la imaginació, com es passa d'una idea a escriure-la o què hi ha darrere un llibre, posant en valor tota la cadena del llibre”.

Si no es possible fer venir els autors per la ILC, es destina part del pressupost a aquesta activitat.

Des del curs 2014 ens han visitat: Oriol Vergés, Nàdia Gulham, Josep Pedrals, Roc Casagran...

RECOMANEM LLIBRES

Per tal d'incentivar a la lectura de llibres als alumnes es fan periòdicament recomanacions de llibres des de les professores de llengua i per part dels mateixos alumnes, entre ells.

Es proposa fer les recomanacions als taulells d'anuncis de les aules ja que són un bon lloc per reservar un espai per a les recomanacions. Estaria bé la fotografia de l'alumne amb el llibre que recomana i una frase entusiasta, però també es podria fer a través del classroom o de la web del centre.

EL PERSONATGE MISTERIÓS (ESO)

A partir d'unes pistes que van apareixent cada mes al suro de les aules, els alumnes han d'endevinar de quin personatge o de què es tracta. És una activitat dirigida principalment als alumnes d'ESO. Motiva els nois i les noies a visitar la biblioteca, a llegir les pistes i crea curiositat. Sovint es necessita consultar enciclopèdies o algun recurs de la biblioteca.

ENTRADA DE LLIBRES NOUS AL CATÀLEG DE BIBLIOTEQUES ESCOLARS DE LA GENERALITAT EPÈRGAM

Es creen fitxes dels llibres des de la biblioteca escolar amb el programa informàtic epergam de la biblioteca i es descataloguen els llibres que van quedant esporgats (professores encarregades de la biblioteca, a secundària i responsable de biblioteca contractada per part de l'ajuntament, a primària).

TREBALL AMB LA PLATAFORMA FICTION EXPRESS

El curs 2020-21 iniciem un nou projecte de lectura amb la plataforma Fiction Express. Es tracta d'un projecte per millorar la competència lectora en les tres llengües curriculars: anglès, català i castellà. Creiem que és una eina que ens podria ser molt útil en cas de confinament, ja sigui de l'alumne o del grup aula.

Fiction Express és una plataforma de lectura interactiva en què l'alumnat, a part de llegir, participa en la creació del capítols que els autors publiquen setmanalment i també disposa d'un fòrum on l'alumnat pot aportar idees i suggeriments sobre la continuïtat de

l'argument a l'autor/a.

A partir del curs 2020-2021, els alumnes llegiran totes les lectures d'anglès amb aquest nou sistema, així com la lectura que s'ha tret treure de català i de castellà, del tercer trimestre. Es fa així, per poder fer més assequible aquesta nova mesura de suport individual a la competència lectora.

Independentment de les lectures obligatòries, els alumnes podran gaudir de gran varietat de lectures al llarg del curs que es poden trobar a la plataforma.

PROPOSTA¹² DE 30 MINUTS DE LECTURA DIÀRIA A PRIMÀRIA I A SECUNDÀRIA

La proposta dels 30 minuts de lectura, exposada a l'apartat anterior, a part de promoure l'aprenentatge de lectura a les àrees, també beneficia el gust per la lectura. (veg. pàg. 24).

ALTRES PROPOSTES

Per tal d'engrescar als alumnes a llegir diferents tipus de llibres proposem utilitzar reclams que puguin ser atractius i motivadors per als alumnes:

- renovació del llibres exposat en els faristols o espais visibles (infantil, primària i secundària).
- espai relaxant, còmode... amb coixins i catifa (a primària).
- la mascota (el drac).
- guarnir les parets amb personatges de contes (a primària).
- ANAR A LA LLIBRERIA AMB ELS ALUMNES

Relacionat em l'exposició de les novetats, proposen la següent activitat competencial: amb l'ajuda dels catàlegs de les editorials, les recomanacions de revistes especialitzades i els dissenys dels alumnes, els mesos d'abril i desembre, un alumne representants de cada curs, a partir de 1r fins a 4t d'ESO es poden encarregar d'anar a la llibreria del poble i gestionar una compra de llibres (activitat prèvia de classe). Cada alumne disposa d'una part del pressupost. Prèvia cita amb la llibreria, el grup es presenta a la llibreria on són informats dels preus, dels descomptes, etc., es poden buscar, encarregar, trobar, triar i comprar els llibres que la resta de companyes del centre ha demanat.

Per exemple si el grup de segon estan fent un projecte sobre el medi ambient, buscarem materials de suport a les seves investigacions. Com a acció educativa, la visita a la llibreria és excel·lent.

Orientacions per a les famílies per fomentar el gust per la lectura

- Acompanyar i apuntar el nen/nena al bibliobús o la biblioteca de pública més propera.
- Crear a casa un clima afavoridor per a la lectura (silenciós, amb llum...).
- Mantenir materials de lectura diversos a la vista i a l'abast del nen/nena o de l'adolescent.
- Explicar contes (quan són més petits)
- Llegir davant d'ells.

¹² Proposta.

- Compartir les seves lectures i comentar-les.
- Demostrar amb fets que els llibres són especials: regalar llibres, utilitzar-los de forma pràctica...

6. 4. Avaluació

Com diu Enric Queralt a *Llegir més enllà de les lletres, interioritats de didàctica de lectura*, massa sovint, als alumnes se'ls proposen activitats que, amb aquest propòsit, aconsegueixen tot el contrari: allunyar-los de la lectura. Quan per treballar la lectura es proposa als alumnes que vagin desenvolupant un “resum” de cada capítol o bé quan de cada llibre que tenen entre les mans o que “fullegen” n’han d’emplenar obligatòriament la corresponent fitxa “d’identificació bibliogràfica”, s’està treballant, tinguem-ho per segur en la direcció contrària. S’està portant els alumnes pel camí del tedi, de l’avorriment més aclaparador, de la mà de la lectura.

Així que si el que es vol és que la lectura formi part del catàleg de divertiments, és a dir, del gust per llegir, com és el cas que en ocupa aquest 3r eix, tal com diu el professor Daniel Pennac a la seva obra *Com una novel·la*, la manera com s’ha de tractar amb eficàcia el desenvolupament del gust per la lectura cal garantir als alumnes que puguin exercir els mateixos drets que els lectors adults s’autoconcedeixen, que són els següents:

- Tenir dret a no llegir.
- Tenir dret a saltar-se pàgines.
- Tenir dret a no acabar el llibre.
- Tenir dret a rellegir.
- Tenir dret a llegir qualsevol cosa.
- Tenir dret a identificar-se amb el personatge.
- Tenir dret a llegir a qualsevol lloc.
- Tenir dret a fullear.
- Tenir dret a llegir en veu alta.
- Tenir dret a callar.

En definitiva, doncs, i seguint les recomanacions del professor Enric Queralt, el gust per la lectura cal promoure'l a partir de propostes de lectura diversificades: des de llibres de ciència, d'enginyeria, d'arquitectura, biografies de personatges importants, llibres de poesia, i, sobretot, cal deixar parlar als alumnes de llibres, i aquesta seria la manera com ens podem fer una idea de l'interès i del gaudi de l'alumne per aquesta activitat, en en cap cas podem avaluar de cap altra manera com d'aquesta.

7. RECURSOS (interns i externs)



BIBLIOTECA ESCOLAR (PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA)

La biblioteca de l'edifici de primària és oberta, una hora cada tarda, per tal que els alumnes puguin accedir-hi lliurement tant per llegir com per fer recerques d'informació, investigar consultant els llibres com a través d'internet.

Horari d'obertura de la biblioteca l'escola de primària cada dia de 17.00 a 18.00, excepte el dimecres, que és de 15.00 a 18.00 h. Aquesta hora va a càrrec d'una persona que està contractada per l'ajuntament, en el cas de l'edifici de l'escola, és la conserge, que s'encarrega de dinamitzar l'espai també amb activitats alternatives a la lectura.

Es decideix realitzar aquest servei donat que el municipi no disposa de biblioteca pública i l'objectiu és fomentar que l'alumnat utilitzi aquesta biblioteca.

La biblioteca està organitzada seguint el document *Normes d'ús per a la catalogació amb Epèrgam*, i tots els documents estan catalogats informàticament amb el programa.

En aquests espais es disposa de 2 ordinadors que tenen connexió a internet, a primària, i d'un ordinador amb connexió, a secundària, així com de projector i de pantalla en els espais d'ambdós edificis.

A primària, tots els cursos disposen dins l'horari escolar d'una hora setmanal per anar a la biblioteca. En canvi, com que a secundària la biblioteca té limitacions d'espai i, com a conseqüència de materials, s'ha optat més pel foment de l'ús de la xarxa de biblioteques públiques, d'una banda, i per la incentivació i l'estímul de l'ús dels materials del Catàleg de la xarxa de Biblioteques municipals: https://aladi.diba.cat/*cat. De totes maneres, la Biblioteca de l'edifici de secundària està oberta cada dia a l'hora d'esbarjo i atesa pel professorat de guàrdia (ESO).

BIBLIOTECA D'AULA (PRIMÀRIA)

Cada aula té un espai destinat a biblioteca on hi ha llibres de la biblioteca escolar. A final de curs aquests llibres queden a la biblioteca escolar.

ESPAI DE LECTURA DE CASTELLTERÇOL

S'hi fan activitats per tal de dinamitzar la lectura a què els alumnes estan convidats, si són adreçades a ells, com ara un Club de lectura infantil i juvenil, així com xerrades, presentacions de llibres, exposicions, etc.

Si l'alumnat del centre participa en aquestes activitats i en tenim evidències, ho tenim en compte com a activitats de l'eix del gust per la lectura que els tenim en compte per pujar nota de les matèries de Llengua i literatura catalana.

BIBLIOTECA PÚBLICA DE MOIÀ (Xarxa de biblioteques de la Diputació)

La biblioteca ofereix tant activitats adreçades als alumnes com assessorament al professorat.

CRP

El Centre de Recursos Pedagògics organitza cursos de formació, seminaris d'escola, assessorament, cedeix material didàctic, ...

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT



INFANTIL I PRIMÀRIA

Comprensió lectora:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/>

Aprentatge inicial de la lectura:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprensio-lectora/ailectura/>

El context i els materials:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprensio-lectora/ailectura/context/>

Procés d'aprenentatge:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprensio-lectora/ailectura/aprenentatge/>

Procés de descodificació:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprensio-lectora/ailectura/descodificacio/>

Habilitats de comprensió:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprensio-lectora/ailectura/comprensio/>

Orientacions per a la planificació d'activitats:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprensio-lectora/ailectura/activitats/>

Materials, recursos i estratègies:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/competencies-basiques-ambits/ambit-linguistic/comprensio-lectora/ailectura/recursos/>

SECUNDÀRIA

Orientacions

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/eso/orientacions/>

Seqüenciació dels criteris d'avaluació de l'àmbit lingüístic

<https://drive.google.com/file/d/1ox16QQ9XOa4wIVgFRn4gvcVUOzawnxpK/view>

FAMÍLIES

Recursos i eines per a desenvolupar l'exercitació de l'hàbit lector:

<http://educacio.gencat.cat/ca/arees-actuacio/families/temps-familia/lectura/recursos-eines/>

LECXIT (Lectura per a l'èxit educatiu) per a nens i nenes de 9 a 12 anys. <https://lecxit.cat/>



8. FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

Els cursos 14-15 i 15-16, la major part de professorat de l'IE fem el curs ILEC a fi de formar-nos per contribuir a la millora de la Competència Lectora al centre.

El curs 16-17 continuem els mestres d'infantil, CI i quatre professors de secundària, per ajudar a crear una línia d'escola.

El curs 2016-2017 és el tercer i últim any de formació Impuls de la lectura (ILEC) i des del qual s'impulsa l'actualització del pla lector, que com a Institut Escola que som, aquest nou PLEC comprèn tota l'etapa educativa a què dona resposta el nostre centre educatiu.

Així doncs, s'ha constatat que hem dut a terme tota la formació del professorat en l'àmbit de la competència lectora impulsada del Departament d'Educació.

9. DIFUSIÓ DEL PLA DE LECTURA DEL CENTRE

- Presentació del PLEC al claustre, a través del Pla Anual de Centre a què ha d'anar incorporar com a document que en forma part (PAC).
- La difusió del PLEC és farà tant a través de la *Pàgina web del centre*: <https://agora.xtec.cat/insescolaramonacalvet/>

10. AVALUACIÓ, REVISIÓ I PROPOSTES DE MILLORA

Analitzar els resultats d'avaluació de la competència lectora de les proves de fetes pel Consell Superior d'Avaluacions del Sistema Educatiu:

- Avaluació de quart d'ESO, del febrer.
- Avaluació de sisè d'educació primària, del maig

i, segons els resultats, revisar si s'han seguit les recomanacions del pla lector; i en cas que no s'hagi fet, les mestres i professores l'han de rellegir i seguir-ne les recomanacions i en cas que ja s'hagi fet això i la tendència dels resultats sigui negativa, caldrà que la Comissió del pla lector cerqui noves estratègies perquè els nostres alumnes avancin en l'adquisició de la competència lectora.

Mantenir la comissió PLEC amb trobades periòdiques que recullin les necessitats dels cicle/cursos/nivells per tal de continuar reflexionant, consensuant o buscant noves activitats per millorar en els 3 eixos del document PLEC i per tal que faci les propostes de treball en el PAC (Pla Anual de Centre).

La comissió PLEC també serà la que haurà de coordinar aquest treball i vetllar juntament amb l'equip directiu que es portin a terme els objectius i les activitats d'aquest Pla de Lectura.

Les propostes de millora recollides al llarg del document són les següents:

- **Implementar la mitja hora de lectura a primària i a secundària (veg. pàg. 24) amb l'objectiu de millora l'eix de llegir per aprendre, és a dir, llegir a les àrees com a lectura d'estudi i per fomentar la millora de competència informacional.**

- **Formar alumnes auxiliars de biblioteca. (pàg. 33)**
- **Anar a la llibreria amb els alumnes (pàg. 34)**
- **La frase de cada dia (pàg. 34)**
- **Crear el Bookcrossing de l'IE Castellterçol, amb un punt ubicat a l'edifici de primària i l'altre al de secundària que possibilitin l'intercanvi de llibres ja llegits.**
- **Crear un Bloc de la biblioteca i dinamitzar-lo.**
- ... restem oberts a noves propostes que vagin sorgint a través de la comissió.

11. BIBLIOGRAFIA PER A LA MILLORA DE LA COMPETÈNCIA LECTORA

- *Avaluació de la comprensió lectora. Volum I. Proves ACL. Cicle inicial de primària.* Barcelona: Graó, 2001 (Graó General)
- *Avaluació de la comprensió lectora. Volum II. Proves ACL. Cicle mitjà i superior de primària.* Barcelona: Graó, 2008 (Graó General)
- CALERO GUIADO, Andrés. *Cómo mejorar la comprensión lectora. Estrategias para lograr lectores competentes.* Madrid: Wolters Kluwer, 2011 (Educación)
- CALERO GUIADO, Andrés. *Comprensión lectora. Estrategias que desarrollan lectores autorregulados.* Madrid: comprension-lectora.org, 2017 (Educación)
- CASSANY, Daniel. *Laboratori lector : per entendre la lectura.* Barcelona: Anagrama, 2018 (Llibres Anagrama)
- CASSANY, Daniel. *En línia. Llegir i escriure a la xarxa.* Barcelona: Graó, 2011 (Biblioteca d'articles)
- CASSANY, Daniel. *Rere les línies. Sobre la lectura contemporània.* Barcelona: Empúries, 2006 (Biblioteca Universal Empúries; 205)
- Cervera, Montserrat; Toro, Josep; Gratacós, Maria Lluïsa; Osa, Núria de la; Pons, Maria Dolors; A. Machado Libros, 2005. *TALEC Test d'anàlisi de lectura i escriptura en català.*
- COLOMER, Teresa; CAMPS, Anna. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre.* Barcelona: Rosa Sensat/Edicions 62, 1992 (Didàctiques; 39)
- *Competències bàsiques per parlar i escriure ciència a l'educació primària.* Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2007 (Premi de Pedagogia; 5)
- *Comprensión lectora. El uso de la lengua como procedimiento.* Barcelona: Graó; Caracas: Laboratorio Educativo, 2005 (Claves para la Innovación Educativa; 10)
- CULLINAN, Bernice E. *La lectura en el aula: ideas y estrategias de enseñanza para la formación de lectores.* Alcalá de Guadaíra: MAD, 2006
- *Ensenyar a parlar i a escriure ciències socials.* Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2005 (Premi de Pedagogia; 2)
- DURBAN, Glòria, del web Cinfo aula "Competència informacional a l'aula" que faciliten l'aplicació d'aquesta metodologia: <https://sites.google.com/a/xtec.cat/cinfo-aula/home>
- FONS ESTEVE, Montserrat; PALOU SANGRÀ, Juli (coord.). *Didáctica de la lengua y la literatura en educación infantil.* Madrid: Síntesis, 2016 (Didácticas, Recursos y Aprendizaje)
- FONS ESTEVE, Montserrat; PALOU SANGRÀ, Juli (coord.). *Didáctica de la lengua y la literatura en educación primaria.* Madrid: Síntesis, 2016 (Didácticas, Recursos y Aprendizaje)
- GENOVER, Joaquin; POZO, M. Alba; VILAR, Joaquin. *Eines de comprensió de textos. La lectura intensiva a secundària.* Barcelona: Graó, 1998 (Biblioteca d'Articles. Didàctica de la Llengua i la Literatura; 113)
- GIRBÉS, Joan Carles. *Guia pràctica per a fer fills lectors.* Alzira: Fundació Bromera, 2008.
- JIMÉNEZ-PÉREZ, Elena (coord.). *La comprensión y la competencia lectoras.* Madrid: Síntesis, 2016

(Didàcticas, Recursos y Aprendizaje)

- LEBRERO BAENA, M. Paz; FERNÁNDEZ PÉREZ, M. Dolores (coord.). *Lectoescritura. Fundamentos y estrategias didácticas*. Madrid: Síntesis, 2015 (Didácticas, Recursos y Aprendizaje)
- *Leer con sentido o el sentido de leer. Las bibliotecas y el desarrollo de competencias lectoras en los niños y los jóvenes de hoy*. Salamanca: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2006.
- LUNA, Marta, treball “La llengua a l’escola”.
- LLUCH, Gemma. *Del oral, audiovisual y digital a la lectura (y la escritura) en secundaria*. Madrid: Fundación SM, 2012 (Cuadernos de la Fundación SM; 20).
- LÓPEZ VALERO, Amando; ENCABO FERNÁNDEZ, Eduardo; JEREZ MARTÍNEZ, Isabel. *Didáctica de la lengua y la literatura en ESO, innovación e investigación*. Madrid: Síntesis, 2017 (Didácticas, Recursos y Aprendizaje)
- *Los hábitos de lectura. Aprendizaje y motivación*. Anna Gasol, Toni Moras y Ana Aller (assessors). Barcelona: CEAC, 2002 (Aula Práctica Primaria)
- MANRESA, Mireia. *L’univers lector adolescent : dels hàbits de lectura a la intervenció educativa*. Barcelona: Rosa Sensat, 2013 (Referents)
- MÁRQUEZ, Conxita; PRAT, Àngels (eds.). *Competència científica i lectora a secundària. L’ús de textos a les aules de ciències*. Barcelona: Rosa Sensat, 2010 Dossiers; 70
- MORENO BAYONA, Víctor. *Lectura de prensa y desarrollo de la competencia lectora*. Madrid: Ministerio de Educación, Política Social y Deporte, 2009 (Guías y Talleres; 6)
- *Parlar i escriure per aprendre. Ús de la llengua en situació d’ensenyament- aprenentatge des de les àrees curriculars*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Institut de Ciències de l’Educació, 1998 (Els Llibres de l’ICE de la UAB. Eines i Estratègies; 7)
- PEIX CRUZ, Susana; ALMIRALL LÓPEZ, Meritxell. *Lectura i discapacitat. Què, qui i com...* Barcelona: Publicacions de l’Abadia de Montserrat, 2019
- QUERALT CATÀ, Enric. *Llegir, més enllà de les lletres. Interioritats de didàctica de lectura*. Lleida: Pagès editors, 2012
- RINCÓN BONET, Aurora. [Competències lectores i èxit escolar](#). Barcelona: Fundació Bofill, 2011 (Informes Breus; 37)
- SÁNCHEZ MIGUEL, Emilio. *Comprensió i redacció de textos : dificultats i ajudes*. Barcelona: Edebé, 2000 (Innova Edebé; 4)
- SÁNCHEZ MIGUEL, Emilio; GARCÍA PÉREZ, J. Ricardo; ROSALES PARDO, Javier. *La lectura en el aula : qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer*. Barcelona : Graó, 2010 (Crítica y fundamentos ; 27. Serie Didáctica de la lengua y de la literatura)
- SOLÉ, Isabel. *Estrategias de lectura*. Barcelona: Graó, 2012
- TEBEROSKY, Ana. «Innovación Educativa en la lectura con la población de origen inmigrante a través de textos narrativos». Dins de *Premios Nacionales de Innovación Educativa 2006*. Madrid: CIDE, 2007
- TEIXIDOR, Emili. *La lectura i la vida*. Barcelona: Editorial Columna Edicions, SA, 2007.
- TODT, E., *La motivación*, Barcelona: Herder, 1994, pàg. 163
- WRAY, David; LEWIS, Maureen. *Aprender a leer y escribir textos de información*. Madrid: Morata, 2000 (Pedagogía . Manuales)
- ZAYAS, Felipe. 10 idees clau: *La competencia lectora segons PISA. Reflexions i orientacions didàctiques*. Barcelona: Graó, 2012 (Biblioteca d’Articles. Sèrie Didàctica de la Llengua i la Literatura; 187)

Quaderns i materials didàctics

- Estratègies lectores. *Fer connexions 1*. Barcelona: Vicens Vives, 2014
- Estratègies lectores. *Fer connexions 2*. Barcelona: Vicens Vives, 2015
- Estratègies lectores. *Fer-se preguntes 1*. Barcelona: Vicens Vives, 2014
- Estratègies lectores. *Fer-se preguntes 2*. Barcelona: Vicens Vives, 2015
- Estratègies lectores. *Inferir 1*. Barcelona: Vicens Vives, 2014
- Estratègies lectores. *Inferir 2*. Barcelona: Vicens Vives, 2016
- Estratègies lectores. *Predir 1*. Barcelona: Vicens Vives, 2014
- Estratègies lectores. *Predir 2*. Barcelona: Vicens Vives, 2014
- Estratègies lectores. *Resumir 1*. Barcelona: Vicens Vives, 2014
- Estratègies lectores. *Resumir 2*. Barcelona: Vicens Vives, 2015



- Estratègies lectores. *Visualitzar 1*. Barcelona: Vicens Vives, 2014
- Estratègies lectores. *Visualitzar 2*. Barcelona: Vicens Vives, 2015

12. ANNEXOS

[Enllaç a les propostes didàctiques per treballar la lectura en tots els eixos i dimensions, des de CI fins a 4t d'ESO, allotjades al drive del centre:](#)

<https://drive.google.com/drive/u/1/folders/0B5VJMH2I9J5LZ19pcHZLZzRnVGc>